

JOURNEYS

Vaatetussuunnittelua kierrätysmateriaaleista

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä Essi Aksila	
Työn nimi Journeys- Vaatetus suunnittelua kierrätysmateriaaleista	
Päiväys 14.5.2013	Sivumäärä/Liitteet 48+ liitteet 16 sivua
Ohjaaja(t) Sirpa Ryyänen	
Yhteistyökumppani Seppälä Oy	
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön aiheena oli suunnitella ja valmistaa naistenvaatemallisto kierrätysmateriaaleista sesongille syksy/talvi 2013/14. Pohjana suunnittelulle ja valmistukselle olivat Seppälä Oy:n lahjoittamat ylijäämämateriaalit. Opinnäytetyömallisto toimii pohjana tekijän omalle tuotemerkille tulevaisuudessa.</p> <p>Suunnittelu oli materiaalilähtöistä ja siinä otettiin huomioon myös omassa työskentelyssä syntynyt leikkujäte. Ideointi tapahtui luonnostelemalla, muotoilukokeiluilla sekä materiaalintyöstökokeiluilla. Suunnittelun apuna käytettiin WGSN- trendiennustepalvelun trendiennusteita ja tehtiin katsaus muutamaan suomalaiseseen kierrätysmateriaaleja tuotteissaan hyödyntävään yritykseen.</p> <p>Tekijä pohti omaa tulevaa merkkiään elinkaaren tarkistuslistan avulla. Opinnäytetyön tuloksena on vaatteita ja asusteita sisältävä mallisto, johon kuuluu yksitoista tuotetta sekä uniikki showstopper- asu. Kaikista malliston tuotteista valmistettiin mallikappaleet, jotka lopuksi kuvattiin. Kuvista koostettiin mallistokatalogi, joka sisälsi myös tasokuvat ja kollaasiin työssä käytetyistä materiaaleista.</p>	
Avainsanat Vaatetus suunnittelu, mallistot, ylijäämämateriaali, kierrätys	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Essi Aksila			
Title of Thesis Journeys- Designing clothes from recycled materials			
Date	14.5.2013	Pages/Appendices	48+appendices 16 pages
Supervisor(s) Sirpa Rynnänen			
Client Organisation /Partners Seppälä Oy			
<p>Abstract</p> <p>The subject of the thesis was to design and make a women's collection of recycled materials for the season A/W 2013/14. The basis of the designing process was the surplus materials donated by Seppälä Oy. The collection is going to be the basis of the author's own brand.</p> <p>The designing focused on materials and the author paid attention to the cutting waste that piled up by the work. The ideas were created by drawing and shaping materials. The author explored trend forecasts and a few Finnish brands which use recycled materials in their products.</p> <p>The author examined her own future brand through the life cycle checklist. The main objective of the thesis was to create a collection and produce prototypes of every product. The collection consists of eleven pieces which include accessories. Moreover, the author created a unique showstopper dress. Every product was photographed and the author produced a catalogue that includes flat drawings and a collage of the materials that were used.</p>			
<p>Keywords Clothing design, collections, surplus, recycling</p>			

Sisällys

1 Johdanto	5	3.4.2 Yrityksen ja malliston kohderyhmä	18
2 Työn tausta	6	4 Kierrätysmateriaalit: haaste sekä mahdollisuus	19
2.1 Työn tavoitteet ja lähtökohdat	6	4.1 Materiaaleista inspiroituminen	19
2.2 Minä suunnittelijana	8	4.1.1 Materiaalin työstökokeilut ja luonnostelu	20
2.3 Keskeiset käsitteet	9	4.1.2 Malliston rakentuminen	22
2.4 Työn tietoperusta	9	4.2 Mallikappaleiden valmistus	25
2.5 Muut aiheeseen liittyvät opinnäytetyöt	10	5 Valmiit tuotteet	35
3 Suunnittelun lähtökohdat	12	5.1 Mallisto ja sen analysointi	35
3.1 Muita kierrätysmateriaaleista valmistavia yrityksiä/kilpailijat	12	5.2 Kuvaukset ja katalogi	36
3.1.1 Globe Hope	12	5.3 Muotinäytös	38
3.1.2 Vietto	12	5.4 Konseptin ideointia	39
3.1.3 Melkei (Osuuskunta Kiertääkö Design)	13	5.4.1 Green care labels	39
3.2 WGSN- trendiennustesivuston tarjoamat trendiennusteet	15	5.4.2. Kierrätys ja uusiokäyttö	40
3.3 Trendiennusteiden hyödyntäminen malliston suunnittelussa	15	6 Palautteet ja pohdinta	41
3.4 Oma yritys/merkki	17		
3.4.1 Lyhyt katsaus omaan yritysideaan	17		

LÄHTEET

LIITTEET

Liite 1. 4x3Ps Sustainable Marketing Check

Liite 2. Mallistokatalogi

Liite 3. Kuvat Showstopper-asusta

1 Johdanto

Opinnäytetyössäni suunnittelen naistenvaatemalliston sesongille syksy/talvi 2013/14. Taustalla on haave omasta tuotemerkestä. Työn lähtökohtana on Seppälä Oy:n lahjoittamat ylijäämämateriaalit, jotka toimivat lähtökohtana suunnittelulle ja mallikappaleiden valmistukselle. Suunnittelun alkuvaiheessa tutustuin WGSN- trendiennustepalvelun trendiennusteisiin sekä muutaman suomalaisen kierrätysmateriaaleja hyödyntävän yrityksen toimintaan. Näitä yrityksiä vertailin myös omaan tulevaan tuotemerkkiin. Suunnittelu oli hyvin materiaalilähtöistä ja sen alkuvaiheessa kokeilin erilaisia materiaalityöstötapoja. Materiaalit ja kokeilut toimivat hyvänä inspiraation lähteenä ja olivat pohjana suunnittelulle.

Malliston nimi, Journeys, joka suomentuu ehkä parhaiten matkoiksi tai löytöretkiksi, kuvaa hyvin suunnitteluprosessiani. Aluksi minulla oli vain mielikuva ja materiaali-idea, joiden pohjalta lähdin valmistamaan tuotetta kokeilemalla ja sopivia ratkaisuja etsien. Mallikappaleen valmistus oli kuin löytöretkeilyä erilaisten materiaalien, ideoiden, ratkaisujen ja kokeilujen maailmassa. Työn konkreettisina tuloksina mallikappaleiden ohella on katalogi, jossa kuvien lisäksi esitellään kuvakollaasin avulla mallistossa käytetyt materiaalit sekä tasokuvien avulla koko mallisto.

Opinnäytetyötä tehdessäni haluan kehittää omaa yritysideaani eteenpäin. Suunnittelemani mallisto tulee toimimaan oman tuotemerkin pohjana ja työtä tehdessäni tuli esille mielenkiintoisia ja hyödynnettäviä työstötapoja, jotka jäävät vielä hautumaan ja kehittymään tulevaisuutta varten.

2 Työn tausta

2.1 Työn tavoitteet ja lähtökohdat

Kierrätysmateriaalit ja ekologisuus ovat kiinnostaneet minua koko opiskelujeni ajan yhä kasvavassa määrin, joten se oli luonteva valinta opinnäytetyön lähtökohdaksi. Haluan opinnäytetyössäni kehittää omaa suunnittelutaitoani ja tuoda esille kierrätysmateriaalien ja ekologisen muodin kiehtovuuden ja mahdollisuudet. Haluan kantaa oman vastuuni ympäristöstä ja tarjota kuluttajille ekologisempaa ja eettisempää vaihtoehtoa tämänhetkisen tarjonnan rinnalle.

Yrittäjyys on alkanut kiehtoa minua vaihtoehtona tulevaisuuden työllistymiselle. Tästä syystä haluan myös opinnäytetyössäni kehittää omaa yritysideaani ja viedä omaa yrittäjyyttä eteenpäin. Vaikka oma yritys ja tuotemerkki ovat vielä kuvitteellisella tasolla, toimii opinnäytetyössä tehtävä mallisto suuntaviivana, kun lopulta lähdän perustamaan omaa tuotemerkkiä. Tässä vaiheessa on helppo kokeilla erilaisia tekniikoita ja etsiä sopivia työstötapoja, mihin ei aina työelämässä ole tarpeeksi aikaa. Opinnäytetyö tarjoaa hyvän mahdollisuuden solmia kontakteja, joiden kautta voi avautua työtilaisuuksia tai löytää yrityksen yhteistyökumppaneita. Kierrätysmateriaalien käyttö on opinnäytetyön ja mahdollisen yrityksen ekologisuuden tärkein tekijä; se vähentää sekä kaatopaikalle päätyvän jätteen määrää että säästää luonnonvaroja, kun tuotteita varten ei tarvitse tuottaa neitseellistä materiaalia. Haluan myös opastaa kuluttajaa huoltamaan tuotteita oikein, sillä tiheästi pestävistä vaatteista, suurin osa niiden ympäristökustannuksista tulee pesusta ja muusta huollosta.

Tavoitteenani on suunnitella naistenvaatemallisto kierrätysmateriaaleista sekä löytää uusia materiaalityöstötekniikoita, joista voisin hyötyä myös jatkossa. Lisäksi toivon, että työ kasvattaa omaa sisäistä yrittäjyyttä, ja oma yritysidea alkaa tarkentua ja kehittyä pidemmälle. Työni konkreettisina tuotoksina raportin lisäksi tulee olemaan mallikappaleet jokaisesta tuotteesta ja mallistokatalogi. Mallikappaleet valmistetaan jokaisesta tuotteesta, sillä kierrätysmateriaaleista tekeminen on hyvin materiaalilähtöistä ja osa suunnittelusta tulee tapahtumaan vasta tuotteita valmistettaessa.

Yhtenä työn lähtökohdaksi toimii syksyllä 2012 tekemäni liiketoimintasuunnitelma luovaan tuotantoon ja yrittäjyyteen keskittyvissä opinnoissa. Liiketoimintasuunnitelma toimii pohjana malliston suunnittelulle. Toivon, että opinnäytetyömallistoa tehdessä ja suunnitellessa myös liikeidea kehittyy eteenpäin. Raportissa tulen käyttämään lainauksia liiketoimintasuunnitelmastani. Liiketoimintasuunnitelman lisäksi tulen käyttämään malliston suunnittelussa apuna syksyllä 2012 käymäni neulesuunnittelun opintoja, jolla tein neulekokeiluja myös erilaisista kierrätysmateriaaleista.

Seppälä Oy:n valikoituminen yhteistyökumppaniksi

Minua kiinnostaa erityisesti tuotteeksi asti valmistettu materiaali, eikä niinkään esimerkiksi kangaspakkojen loput tai tehtaiden värvirheelliset kangaserät. Tuotteeksi asti valmistettu materiaali on sarjatuotantoa ajatellen kaikista haasteellisinta hyödyntää ja juuri siksi se on mielestäni paljon kiinnostavampi lähtökota kuin esimerkiksi värvirheelliset kangaserät.

Aivan ensimmäisenä materiaali-ideana olivat käytetyt nahkatakkit sekä farkut, sillä ne ovat materiaaleina kestäviä ja minusta vain paranevat vanhetessaan. Molempia olisi myös paljon tarjolla esimerkiksi kirpputoreilla. Yksistään ne eivät kuitenkaan riittäisi koko malliston materiaaleiksi, joten tarvitsisin joko useampia materiaalien toimittajia tai jonkun joka pystyisi tarjoamaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja. Tässä vaiheessa totesin, etten haluakaan tehdä tiukkaa rajausta sille mitä materiaaleja käytän, vaan käyttää sitä kaikkein vaikeimmin hyödynnettävää materiaalia, sellaista jolle ei keksitä mitään muuta käyttöä kuin viedä poltettavaksi tai roskiin. Tämä vähentäisi todellisesti kaatopaikalle joutuvan materiaalin määrää ja saisin työlleni mielenkiintoisen lähtökohdan; suunnittelu tulisi olemaan ikään kuin löytöretki siihen, kuinka jätteenä luokitelluista tuotteista saadaan uudelleen mielenkiintoisia ja haluttavia tuotteita.

Tämän innoittamana pohdin erilaisia vaihtoehtoja materiaalin hankkimiseen. SPR:n kierrätystavaratalo Kontin, kirpputorien ja vaatemerkkien ylijäämä olivat ensimmäiset ideat. Ylijäämämaterialilla tarkoitan tässä myymättä jääneitä tuotteita, rikkiäisiä tuotteita ja ostonäytteitä. Toiveenani on, että materiaalit tulevat Suomesta, jolloin materiaalin kuljetukseen ei rasittaisi ympäristöä niin paljon. Eniten innostusta

minussa herätti vaatemerkkien ylijäämä; millaista tuoteylijäämää syntyy ja hyödynnetäänkö sitä? Meneekö jotain kaatopaikalle? Mietin erilaisia suomalaisia vaatemerkkejä ja päätin kysyä ensimmäisenä Seppälä Oy:tä mukaan, sillä uskoisin, että laajalle levinneenä ketjuliikkeenä ylijäämää todennäköisesti syntyy huomattavasti isommalla volyymillä kuin pienillä merkeillä. Lisäksi ajattelin, että erilaisia materiaaleja voisi olla hyvin saatavilla.

Otin yhteyttä Seppälä Oy:n HR -Manageriin Mari Hartigiin, joka kertoi ylijäämää syntyvän jonkin verran osto-organisaation näytteistä. Näitä käytetään esimerkiksi testaukseen, värinäytteeksi tai laatuäytteeksi. Osa tuotteista lahjoitetaan hyväntekeväisyyteen, mutta Seppälä Oy oli kiinnostunut tekemään yhteistyötä opinnäytetyön tiimoilta. Kerroin hieman mallistostani ja siitä, että etsin ensisijaisesti sellaista materiaalia, mitä Seppälä Oy ei pysty enää hyödyntämään. Sovimme, että saan opinnäytetyöni materiaalit Seppälä Oy:ltä (Hartig, 15.10.2012). Tämän jälkeen olin sähköpostiyhteydessä Project Manager Leila Mäkelään, joka pakkasi ja lähetti materiaalin yhdessä muun kuorman kanssa Kuopiossa sijaitsevaan Seppälän myymälään.

Seppälä Oy:ltä kerrotaan paljon leikeltyjen tuotteiden menevän energijätteenä, mutta suurin osa pystytään kuitenkin lahjoittamaan hyväntekeväisyyteen (Mäkelä, 21.11.2012). Sain materiaalia Seppälä Oy:ltä niin paljon, että se riittäisi koko malliston materiaaleiksi, joten jätin ajatukset muista mahdollisista yhteistyökumppaneista. Nyt pääsin toiveideni mukaisesti hyödyntämään työssäni tuotteita, joita kuukaan muu ei sellaisenaan pysty hyödyntämään.

2.2 Minä suunnittelijana

Kuva 1. Vanhoista farkuista muotoilemalla valmistettu toppi.

Kuva 2. Vetoketjusta valmistettu olkapääkoriste.

Innostus kierrätysmateriaalien käyttöön sai alkunsa jo ammattiopisto-aikoina, tuolloin vielä hyvin pienimuotoisesti, esimerkiksi omien vaatteiden muokkauksena. Todellinen innostus alkoi nykyisten opintojen ensimmäisen vuoden keväänä, materiaalien mahdollisuuksiin keskittyvissä opinnoissa, joissa valmistettiin uusia vaatteita SPR:n kierrätysvaratalo Kontin lahjoittamista materiaaleista. Kurssilla valmistin vanhasta farkkuperistä topin, jossa hyödynsin farkulle tyypillisiä kulumia yksityiskohtana (kuva 1). Tämän jälkeen olen hyödyntänyt kierrätysmateriaaleja esimerkiksi yksityiskohtina koulussa tehtävissä

Kuva 3. Topista ja housuista vapaa-ajalla valmistettu mekko.

(kuva 2), sekä vapaa-ajalla vaatteissa ja asusteissa (kuva 3). Nykyään kierrätysmateriaalien käyttö on laajentunut jo sisustukseen asti.

Materiaalien mahdollisuuksiin keskittyvissä opinnoissa huomasin, kuinka monella eri tavalla kierrätysmateriaaleja voi hyödyntää, ja kuinka kauniita yksityiskohtia kulluneissakin tuotteissa voi olla. Kurssin jälkeen olen alkanut nähdä vanhat vaatteet ennemminkin hyödynnettävänä materiaalina kuin pelkkä-

nä tuotteena. Nykyään haluankin hyödyntää vaatteiden materiaalina eri käyttötarkoitukseen valmistetussa

tuotteessa, enkä esimerkiksi tehdä pitkähihaisesta kauluspaidasta lyhythihaista kauluspaitaa.

Viimeisen neljän vuoden aikana olen oppinut hyödyntämään muotoilua yhtenä ideointimenetelmänä. Tämä on vienyt suunnittelutyylini eteenpäin, ja erityisesti oikean materiaalin ja mallin suhde on korostunut. Erilaisten laskosten ja poimujen käyttäminen on kehittynyt muotoilun avulla, ja huomaankin käytäväni näitä useissa töissäni. Tunnen saavani parhaimmat ja käyttökelpoisimmat ideani silloin, kun saan

ensin materiaalin käsiini, ja lähdän sen pohjalta tuottamaan ideoita ja luonnoksia. Siksi kierrätysmateriaalien hyödyntäminen on hyvin mielenkiintoista, innostavaa ja suunnittelutyylilleni hyvin luontevaa.

2.3 Keskeiset käsitteet

Sandy Black määrittelee kirjassaan *Eco-Chic: The Fashion Paradox* (2011, 46) termin **upcycle** seuraavalla tavalla: "*Design using reprocessed or waste materials to make product of equal or higher, not lower, quality.*" Vapaasti suomennettuna tämä tarkoittaa suunnittelua kierrätys- tai uudelleen käytetyistä materiaaleista siten, että tuote on laadullisesti yhdenvertainen tai parempi alkuperäisen kanssa, mutta ei heikompi.

Zero waste- tekniikassa vaatteet rakennetaan siten, että tekstiilijätettä syntyy hyvin vähän tai ei ollenkaan (McQuillan & Rissanen 2011, 4). Suomessa zero waste- ajattelusta käytetään myös termiä nollahukka-ajattelu. Zero waste- tekniikassa vaate ja sen yksityiskohdat muodostuvat kankaan leveyden mukaan.

Tekstiilijijäämällä tarkoitetaan eri yhteyksissä hieman eri asioita. Se voi olla tuotelijäämää, poistotuotteita, värivirheellisiä kangaseriä, tuotannossa syntyneitä jättepaloja. Tässä työssä puhuessani Seppälän ylijäämästä tarkoitan viallisia ja myymättä jääneitä tuotteita sekä ostonäytteitä. Omasta ylijäämästä puhuessani tarkoitan muun malliston teossa syntynyttä leikkuujätettä.

2.4 Työn tietoperusta

Anttilan (2007, 84) mukaan ammattialan tutkimuksen lähtökohta voi olla myös tutkimus prosessin kautta eli tekemällä. Tällöin tutkimus- ja kehittämistoiminnan kohteena voi olla koko suunnittelu- ja tuotanto-toiminta, jokin sen osa-alueista tai tarkoitus voi olla tiedon tuottaminen toiminnasta ja työprosessista. Tutkimuskohteita voivat olla esimerkiksi suunnittelussa ja toteutuksessa tehtävien päätösten rakenne, jonkin teknisen ratkaisun toimivuus ja käytettävyyteen liittyvät tekijät. Tiesin jo alkuvaiheessa, että työni painottuu tekemiseen ja tärkein tuotos tulee olemaan itse mallisto, sen mallikappaleet ja työssä opitut asiat ja tekniikat. Työskentelyni eteni käytäntöön suuntautuvan kriittisen realistisen evaluaation mukaan, jossa olennaisin tuotos ei ole kirjallinen tutkimusraportti, vaan todellinen käytännöllinen tulos, esimerkiksi fyysinen tuote (Anttila 2005, 465).

Omassa työskentelyssäni sisäinen palaute ja itsereflektio ovat tärkeässä osassa, erityisesti suunnittelu- ja valmistusprosessin aikana, jossa olen hyödyntänyt aikaisempia kokemuksiani kierrätysmateriaaleista ja niistä heränneitä ajatuksia apuna. Reflektoinnilla tarkoitetaan ihmisen ajattelua ja pohtimista itsekseen, ajatusten peilaamista aikaisempiin kokemuksiin. Henkilökohtaisessa prosessissa kyse on subjektiivisesta itsereflektiosta eli itseymmärryksestä, sillä tekijä tarkastelee omaa työskentelyään, ajatuksiaan ja mielikuviaan. (Anttila 2007, 57).

Realistinen evaluaatio etenee syklisesti ja kierroksia toistaen. Jokaisen syklin aikana suoritetaan vertailu todellisuuteen ja verrataan sitä edelliseen sykliin (Anttila 2007, 82). Omassa työskentelyssäni tämä sykli-

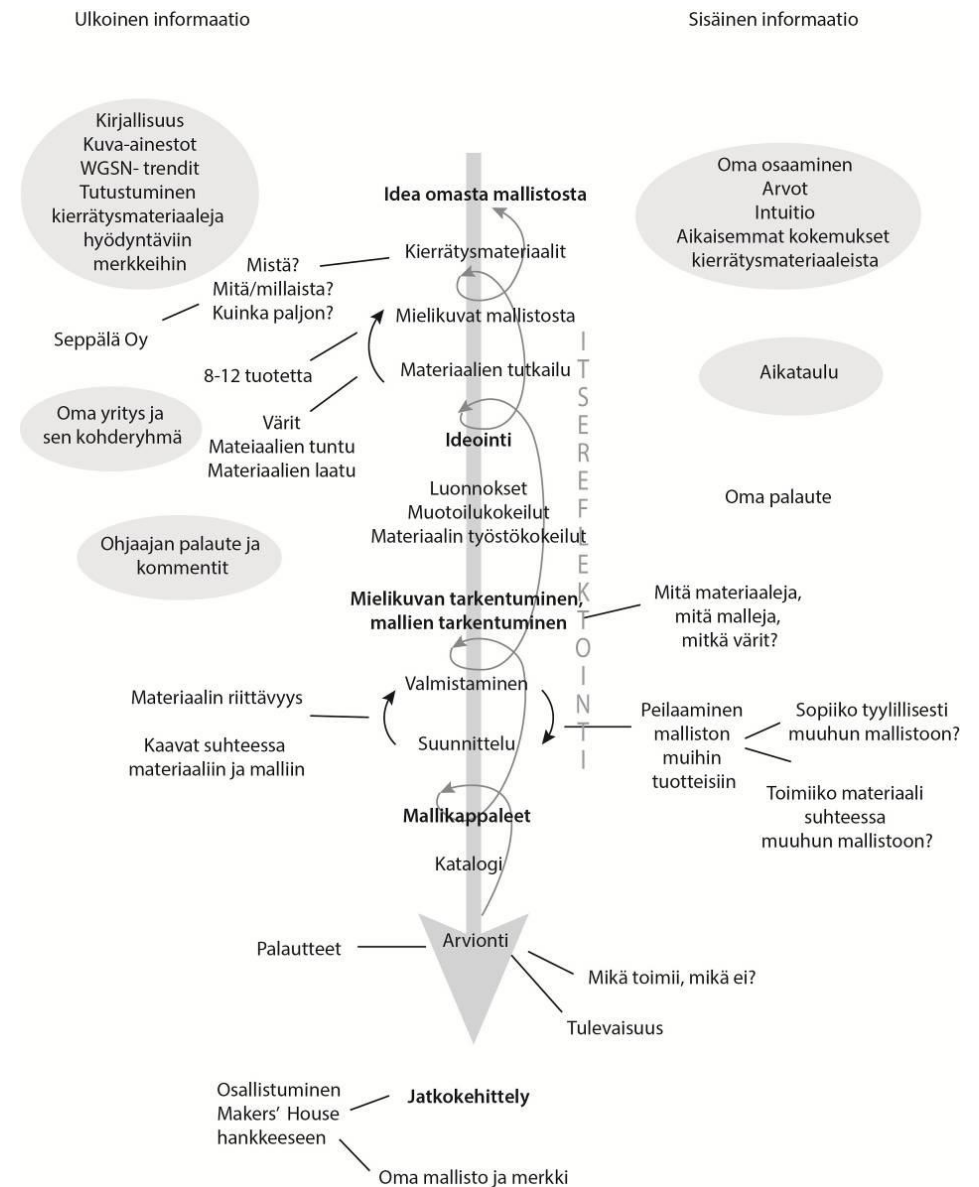
syys ja toimintakerroksien toistaminen näkyvät esimerkiksi mallin ja materiaalin suhteessa sekä näiden suhteesta koko mallistoon.

Kuviossa 1 on oma sovellukseni kriittis- realistisen evaluaation prosesseista suhteessa omaan työhöni. Prosessi alkaa alkumielikuvan luomisella, joka minulla oli oma mallisto. Sisäistä informaatiota oli aikaisemmat kokemukseni kierrätysmateriaalien käytöstä, omat arvot ja osaaminen. Ulkoisena informaationa toimivat esimerkiksi muihin opinnäytetöihin tutustuminen, kuva-aineistot ja WGSN - trendiennusteet. Ajattelen myös, että tekemäni liiketoimintasuunnitelma on ulkoista informaatiota, sillä se esimerkiksi rajasi kohderyhmää. Työn konkreettisina tuloksina on mallisto ja katalogi ja oma työskentelyni opinnäytetyön yhteydessä päättyy näiden tulosten arviointiin. Kuten kaaviossa olen esittänyt, työskentely tulee jatkumaan, tavoite on hyödyntää ja jatkokehittää tuotteita sekä ideoita eteenpäin, kohti tulevaisuuden omaa merkkiä ja mallistoa.

2.5 Muut aiheeseen liittyvät opinnäytetyöt

Kierrätysmateriaalien käytöstä on tehty useita opinnäytetöitä. Tunnen tuovani kuitenkin lisäarvoa jo tehtyjen töiden joukkoon, sillä isossa osassa töissä haluttu materiaali on hankittu kirpputoreilta tai kierrätyskeskuksista. Omassa työssäni työskentelen Seppälä Oy:ltä lähetetyt materiaalit lähtökohtana, suunnittelu tapahtuu materiaalista inspiroitumalla sekä materiaalin työstökokeiluiden avulla.

Tutustuin erilaisiin opinnäytetöihin, joissa käsiteltiin kierrätysmateriaaleja, niiden käyttöä, tai ylipäätään tekstiilien kierrätystä. Valitsin kolme Kuopion Muotoiluakatemiassa tehtyä vaatetusalan opinnäytetyötä tarkempaan tarkasteluun, sillä minusta on kiinnostavaa, kuinka eri

Kuvio 1. Oma sovellus Anttilan (2005, 463) kriittis-realistisesta evaluaatiosta.

tavoin saman oppilaitoksen opiskelijat ovat ottaneet ekologisuuden huomioon, ja nämä työt sattuiivat myös vastaamaan joltain osin omaa opinnäytetyötäni. Sain näistä töistä inspiraatiota omaan suunnittelutyöhöni ja näin, kuinka eri tavalla ja erilaisia materiaaleja on hyödynnetty. Muista opinnäytetöistä sain vinkkejä oman opinnäytetyöni rakenteeseen, sekä lähdemateriaaleihin.

Matleena Haukka (2011) suunnitteli opinnäytetyönään malliston, joka toimisi tulevaisuudessa pohjana hänen omalle merkilleen. Hän hyödynsi työssään nollajättemetodia sekä kierrätysmateriaaleja, jotka toimivat lähtökohtana suunnittelulle. Materiaalina toimivat kirpputoreilta kerätyt miesten puvut, joiden pohjalta hän ideoi muotoilemalla ja nollajättemetodia hyödyntäen. Tärkeimmät yhteneväisyydet omaan työhöni ovat materiaalilähtöinen suunnittelu, sekä malliston suunnittelu omaa tulevaisuuden merkkiä varten. Omassa työssäni pyrin hyödyntämään työskentelyssä syntyneen leikkuujätteen, vaikken Haukan tavoin hyödynnä nollajättemetodia.

Marianna Heini (2011) suunnitteli ja valmisti työssään tuotteita Globe Hope Oy:lle hyödyntäen heiltä saatuja materiaaleja. Mielenkiintoisen tästä työstä minulle teki sen samankaltainen lähtökohta, sillä sekä Heini että minä hyödynnämme jonkun muun valitsemia ja heistä riippuvaisia materiaaleja. Omassa työssäni suunnittelen mallistoa kuitenkin omalle merkilleeni, joten en ole samalla tavalla riippuvainen materiaalin tarjoajan tyylistä tai kohderyhmästä. Oma mallistoani ajattelen enemmän piensarjatuotantoon soveltuvaksi, joten siinä suunnittelun lähtökohdat voivat olla myös hyvin erilaiset kuin isoihin sarjoihin tähtäävä Globe Hope Oy:n suunnittelussa.

Minna Rytönen (2010) suunnitteli työssään ensimmäisen vaatemalliston Pogostick Failure- merkille, joka on hänen ja Emmi Korhosen perustama vaate- ja asustemerkki. Tuohon mennessä Pogostick Failure-merkin alla oli suunniteltu vasta asusteita, ja liiketoiminta oli juuri alullaan. Lisäksi Rytönen selvitti työssään tekstiiliylijäämän saatavuutta, joka toimi pohjana tuotteiden suunnittelulle. Kiinnostavaa tässä työssä oli, kuinka Rytönen lähti kehittämään asustemerkkinä alkanutta Pogostick Failurea pidemmälle siten, että asusteissa näkyvä tyyli jatkuu myös vaatteissa. Minua kiinnosti myös, millaisia materiaaleja ja materiaalin toimittajia oli suunnitteluvaiheessa harkittu.

3 Suunnittelun lähtökohdat

3.1 Muita kierrätysmateriaaleista valmistavia yrityksiä/kilpailijat

Tutustuin suomalaisiin yrityksiin, jotka valmistavat tuotteita ekologisten ja eettisten periaatteiden mukaisesti. Selvitin miten ekologisuus on otettu huomioon, sekä millaisia kierrätysmateriaaleja yritys tuotteissaan käyttää ja kuinka niitä hyödynnetään. Valitsin Globe Hopen, Vietton sekä Melkein, sillä nämä yritykset poikkeavat toisistaan, mutta jokaisessa on asioita, joita toivoisin myös omalle merkilleni. Lopuksi vielä vertailin näitä kolmea merkkiä omaan tuotemerkkiini (taulukko 1, sivu 14).

3.1.1 Globe Hope

Globe Hopen perustaja Seija Lukkala keksi idean Globe Hopeen vuonna 2001 ja ensimmäinen kierrätysvaatemallisto julkaistiin vuonna 2003. Globe Hopen tuotteet ovat suurimmaksi osaksi kierrätys- ja ylijäämä-materiaaleja, kuten armeijatuotteita, mainosbanderolleja, purjeita, työvaatteita, turvavöitä, vintagemateriaaleja, sekä erinäisiä kovia materiaaleja, kuten vinyylilevyjä. Ainoat uudet materiaalit ovat luomupuuvilla ja turvelanka. Joitakin tuotetta on mahdollista tehdä suurempia sarjoja, kun taas esimerkiksi kirpputoreilta metsästetyt kierrätyskankaat mahdollistavat jopa lähes uniikit tuotteet. (Globe Hope Oy).

Globe Hopelta ilmestyy kaksi mallistoa vuodessa, kevät/kesä sekä syys/talvi sekä näiden mallistojen lisäksi Klassikkomallisto, jossa on kes-

tosuosikkituotteita, sekä aikaisemman malliston helmiä. Tuotteiden suunnittelussa ajatellaan klassisuutta, mutta ajanhenkisyttä. Tuotteissa pyritään hyödyntämään alkuperäismateriaalien rakenteita ja yksityiskohtia. Tällä hetkellä Globe Hopen valikoimaan kuuluu naisten- ja miestenvaatteet, kengät, korut, asusteet, laukut ja pussukat, toimistotarvikkeet, sekä keittiö- ja kodintekstiilit. Vaatteita tehdään suurimmaksi osaksi XS-XL kokoisina, asusteita yhdessä koossa. Tuotteet valmistetaan Suomessa erikokoisissa ompelimoissa sekä osa tuotteista Virossa. Kenkämallisto valmistetaan Portugalissa ja luomupuuvillaiset t-paidat tulevat Turkista. (Globe Hope Oy).

Merkin viehättävyyttä lisää sen läpinäkyvä viestintä. Osasta tuotteista pystyy helposti päättelemään mitä ne edellisessä elämässä ovat olleet, ja jos sitä ei osaa päätellä, yrityksen nettisivuilla kerrotaan avoimesti tuotteen entinen elämä.

3.1.2 Vietto

Vietto on indie/ekomuotimerkki, jonka Minna Kaartinen on perustanut vuonna 2007. Vietto- kokoelmaan kuuluu vaatteita, koruja sekä asusteita. Materiaaleina käytetään luomupuuvillaa, bambua, sekä ylijäämätekstiilejä että kierrätysmateriaaleja. Tuotteet valmistetaan Suomessa, joko suunnittelija tekee ne itse tai ompeluttaa alihankintana pienompeleimoissa. (Ellit).

Muotoiluun Vietto kuvaa epätavalliseksi, mutta ajattomaksi, muunneltavaksi ja mukavaksi. Ekologisuus näkyy materiaalien lisäksi ideologiassa; Vietto on kokoelma, joka täydentyy ajan kuluessa, eikä mallisto

näin vaihdu puolivuositain. Osa tuotteista valmistetaan ainoastaan tilausten mukaan, ja asiakas voi myös tilata tuotteen omille mitoilleen sopivaksi. Osa vaatteista sekä asusteet ovat yhden koon tuotteita. Suurimassa osassa vaatteista materiaalina on käytetty joko luomupuuvillaa tai bambua, kun taas asusteissa on hyödynnetty ylijäämää ja kierrätysmateriaaleja. Sarjat ovat hyvin pieniä ja osa tuotteista on uniikkeja, sillä jotain tiettyä kierrätysmateriaalia ei välttämättä ole saatavilla enempää. (Vietto).

3.1.3 Melkei (Osuuskunta Kiertäkö Design)

Melkei on Tiina Varjuksen ja Elisa Tuomaksen suunnittelema merkki, joka on perustettu vuonna 2007. Melkei suunnittelee ja valmistaa vaatteita ja asusteita kierrätysmateriaaleista. Merkin suunnittelijat myös valmistavat tuotteet. Materiaalit kerätään kirpputoreilta ja kierrätyskeskuksista, tai saadaan lahjoituksina, jolloin jokainen tuote on hieman erilainen vaikka perusmalli pysyykin samana. (Melkei).

Vaatetilauksissa asiakas voi esittää väri- ja materiaalitoiveita tilausta tehdessään. Jotkin tuotteet tehdään piensarjana, kun taas osa tuotteista on uniikkeja. Melkei- vaatteita saa S- M- ja L- kokoisina, asusteet ovat yhden koon tuotteita. (Melkei).

Taulukko 1. Yhteenveto merkeistä ja vertailu omaan tuotemerkkiin

Merkit	Globe Hope	Vietto	Melkei	(oma)
Tyyli	Rentoa, arkikäyttöön soveltuvaa, materiaalit vahvoja ja jäməköitä. Mukavaa perusvaatetta.	Arkikäyttöön soveltuvaa. Sekä väljiä että kapeita linjoja. Muutamat tuotteista sopisivat myös hieman juhlavampaan pukeutumiseen. Tavanomaisesta poikkeavaa. Vaatteet pääosin mustia tai valkoisia, asusteet värikkäitä.	Rentoa, massasta poikkeavaa, arkikäyttöön soveltuvaa, mekoissa myös hieman juhlavampaan pukeutumiseen sopivaa. Värikästä, asiakas voi vaikuttaa tuotteen väriin.	Rentoa, mutta siistiä. Yhdistetään väljiä ja kapeita linjoja. Väreissä mustaa, harmaata ja valkoista piristettynä tehostevärillä
Kohderyhmä	Vaatteissa aikuiset naiset ja miehet. Asusteet ja korut sopivat kaikenikäisille.	Vaatteet nuorille aikuisille naisille, osa asusteista sopii kaikenikäisille.	Nuorille aikuisille naisille	Nuorehkot aikuiset naiset. Osa asusteista sopii kaikenikäisille.
Tuotevalikoima	- Vaatteet sekä miehille että naisille - Asusteet, laukut, korut, pussukat, kengät, toimisto- ja keittiötarvikkeet	Vaatteita, asusteita ja koruja naisille	Vaatteita ja asusteita naisille	Vaatteita ja asusteita naisille
Materiaalit	- Ylijäämä- ja poistotuotteet - Kierrätetyt uniikkimateriaalit - Kovat materiaalit - Myös neitseellisiä materiaaleja kuten luomupuuvilla ja turvelanka	- Luomupuuvilla - Bambu - Ylijäämätekstiilit - Uniikit kierrätysmateriaalit	Uniikit kierrätysmateriaalit	- Seppälän ylijäämätuotteet, tulevaisuudessa mahdollisesti myös muut yritykset
Hinta	- Vaatteet 30-350 € - Laukut ja pussukat 20- 150€ - Korut 5-35 € - Kengät 70-200€ - Keittiö/toimisto 10- 50€	- Vaatteet 80- 150 € - Asusteet 35-100 € - Korut 20-35 €	- Ylä- ja alaosat 40-100 € - Mekot 110-150 € - Asusteet 15-30 €	- Vaatteet 80- 300€ - Asusteet ja korut 30-70 €
Mallistot	Kevät/kesä, Syksy/talvi, sekä Klassikkomallisto	Kokoelma, joka kehittyy ja muuttuu ajan kuluessa	Ei selkeitä sesonkimallistoja, jotkin tuotteet pysyvät samana kun osa uudistuu	Kevät/kesä Syksy/talvi, osa tuotteista valmistetaan samalla mallilla sesongista toiseen, mutta eri materiaaleista. Jatkossa pyrkimys sesongittomaan ajatteluun.
Sarja/Uniikkituotanto	Isokhot sarjat, vaikka useissa tuotteissa uniikki vivahde	Suurin osa vaatteista valmistetaan tilausten mukaan. Korut ja asusteet valmistetaan pieninä sarjoina	Tuotteet ovat uniikkeja, sillä kierrätetty materiaali hieman vaihtelee, vaikka malli pysyykin samana	Pienet sarjat, osa tuotteista tilausten mukaan
Missä tuotanto?	- Suomessa ja Virossa alihankintana sekä isommissa että pienissä ompelimoissa - Kengät Portugalissa - T-paidat Turkissa	Kaikki tuotteet valmistetaan Suomessa, joko suunnittelijan toimesta, tai pienissä ompelimoissa	Tuotteet valmistetaan Suomessa suunnittelijoiden toimesta	Kaikki tuotteet valmistetaan Suomessa. Mallikappaleompelu suunnittelijalla, sekä mahdollisimman paljon myös tuotteiden ompelua. Tarpeen mukaan alihankintaa suomalaisilla ompelimoilla
Miten myydään?	- Useampi oma myymälä - Jälleenmyyjät ympäri Suomea - Jälleenmyyntiä sekä Euroopassa, että Japanissa - oma verkkokauppa	- Nettikauppa - Jälleenmyyjät Suomessa, sekä USA:ssa - Jälleenmyyjien nettikaupat	- Oma nettikauppa	- Nettikauppa - Jälleenmyyjät ja jälleenmyyjien nettikaupat ensin Suomessa, tulevaisuudessa myös muualla Euroopassa
Koot	XS-XL	Yhden koon vaatteet, osa tuotteista valmistetaan asiakkaan mittojen mukaan	S-L	S-L, tulevaisuudessa pyritään valmistamaan yhden koon tuotteita

3.2 WGSN- trendiennustesivuston tarjoamat trendiennusteet

Tutkin trendejä sesongille syksy/talvi 2013/2014 netissä toimivan WGSN trendiennustesivuston avulla. Kyseiselle sesongille WGSN määrittelee kolme pääsuuntausta: Hack-tivate, 21st Century Romance ja Living Design.

Hack-tivate tyyliä poimii ideoita tee-se-itse- maailmasta, kuten korjaamisesta, kustomoinnista ja purkamisesta. Leikkisyys, itse tekeminen, kekseliäät ja harkitut leikkaukset sekä futuristinen kybermaailma yhdistyvät. Värimaailmassa näkyy useiden kirkkaiden värien yhdistelmät, tai kirkkaiden värien yhdistäminen vaaleisiin sävyihin. Printit ovat hauskoja, leikkisiä ja värikkäitä, kubismi ja lapsekas luonnosmaisuus ja kuvat ovat selvästi esillä. Juhlavammassa printeissä värit ovat tummia, ja printit saavat vaikutteita teknologiasta ja esimerkiksi johdoista. (WGSN).

21st Century Romance nostaa esiin perinteiset romanttiset teemat. Ammattitaito, luksus ja kauneuden tavoittelu päivitetään nykyaikaan. Yksinkertaiset silhuetit ja vaatimaton laskostus yhdistyvät monimutkaisempiin yksityiskohtiin. Ohuet, kevyet, leijailevat ja valuvat materiaalit ja mallit saavat vastakohtakseen räätälöidyt, selkeät ja voimakkaat muodot. Tyyliä sekoittaa historiaa, satuja, teatraalisuutta ja luostarimaisuutta. Värimaailma on joko hentoja vaaleita pastellinsävyjä tai barokin tummia, synkkiä ja murrettuja sävyjä. Printeissä on paljon kukkuksia sekä herkkää ja hentoa että voimakkaita ja tummia. (WGSN).

Living design - suuntauksessa vuorovaikutus, kommunikointi ja käyttäjäkokemus inspiroivat sekoittamaan ihmis-, eläin- ja teknologiaa aiheiksi. Orgaaniset muodot ja luonto, taitokset ja rakenteellisuus yhdistyvät eläinmaailmaan. Syntyy uusia lajeja, joissa yhdistyvät ihmiset, eläimet tai teknologia. Tyyliä sekoittaa löytyä sekä pehmeyttä että kovuutta. Mukavuus näkyy esimerkiksi toppauksina, jotka luovat turvallisen ja kotoisan olon käyttäjälleen, kun taas kovat ja voimakkaat materiaalit ja muodot luovat panssarimaisen suojan käyttäjän ja maailman välille. Väreinä on voimakkaita, tummaan murtavia kylmiä sävyjä. Printeissä on abstrakteja muotoja, joissa pyritään vangitsemaan liike. Reliefi- ja tilkkumaisuus yhdistettynä tietokonemaailmaan ovat toinen erottuva suuntaus printeissä. (WGSN).

3.3 Trendiennusteiden hyödyntäminen malliston suunnittelussa

WGSN- palvelun tekemät kollaasit kaikista tyyliä sekoittavista toimivat inspiraation lähteenä, joista jokaisesta poimin pieniä osia omaan mallistooni. Tunnelmaltaan oma mallistoni suuntautuu pitkälti Hack-tivate tyyliä sekoittavaan, jonka leikkisyys ja tee-se-itse- maailma näkyvät erityisesti materiaalityöstökokeiluissa sekä ideataulussa.

Koostamassani ideataulussa (kuva 4, sivu 16) on esillä paloista rakentaminen ja erilaisten materiaalien yhdistelmät. Materiaalin työstäminen on myös osa tulevaa mallistoa, työstäminen voi tapahtua esimerkiksi purkamalla, repimällä, solmimalla sekä neulomalla. Erilaiset nauhat, palmikoinnit ja nyörit ovat kiinnostava tapa tuottaa pintaa. Ne antavat tuotteelle käsintehtyyn tunteen, joka myös nostaa tuotteiden arvoa. Tavallisuudesta poikkeavat materiaaliyhdistelmät, kuten denim ja pitsi, inspiroivat suunnittelua.

Kuva 4. Ideataulu.

3.4 Oma yritys/merkki

Oma yritysideo on vielä suunnittelutasolla, mutta seuraavassa katsauksessa olen käyttänyt apuna luovaan tuotantoon ja yrittäjyyteen suuntautuvissa opinnoissa tekemäni liiketoimintasuunnitelmaa. Suunnittelun avuksi tekemäni katsaus suomalaisiin, kierrätysmateriaaleja hyödyntäviin yrityksiin (sivu 14) kehitti myös omaa ideaa eteenpäin. Oman yritysideo selkiyttämiseksi sekä sen ekologisuuden ja eettisyyden pohtimiseksi täydensin elinkaaren tarkistuslistan nimeltä 4 Ps x 3 Ps: Sustainable Marketing Check (Brenzel & Heiler). Tässä taulukossa tuotetta (product), hintaa (price), paikkaa (place) ja viestintää (promotion) tarkastellaan ihmisten (people), planeetan (planet) ja hyödyn (profit) näkökulmasta. Taulukossa pohditaan sekä tämänhetkistä tilannetta että tulevaisuuden tavoitteita (Liite 1). Tunnen, että tämä 4 x 3 Ps- elinkaaren tarkistuslista oli todella hyvä tehdä jo tässä vaiheessa, sillä näin tuli pohdittua jo valmiiksi oman toiminnan kestävyttä useasta eri näkökulmasta. Tämä tarkistuslista olisi hyvä käydä läpi uudestaan, kun oma yritystoiminta on käynnistynyt ja ollut jonkin aikaa toiminnassa. Tällöin olisi helppo tarkentaa asioita ja viedä toimintaa vielä kestävämmäksi.

3.4.1 Lyhyt katsaus omaan yritysideoon

Liiketoimintasuunnitelman mukaan yritys suunnittelee ja valmistaa vaatteita ja asusteita kierrätysmateriaaleista. Kaikessa toiminnassa pyritään ottamaan eettiset ja ekologiset tekijät mahdollisimman hyvin huomioon, sillä ekologisuus ja eettisyys ovat yrityksen tärkeimpiä arvoja. Tuotteiden suunnittelu ja mallikappaleiden valmistuksen hoitaa

yrittäjä itse. Siltä osin kuin se on järkevää ja mahdollista yrittäjä valmistaa tuotteita itse, muu valmistus tapahtuu alihankintana Suomessa, mahdollisimman lähellä. Vaatteet valmistetaan S-L kokoisina, jatkossa merkillä voisi olla lisänä yhden koon tuotteita.

Yritys tarjoaa myös kierrätysmateriaaleista valmistettuja uniikkituotteita, kuten juhlavampia mekkoja tai takkeja. Näissä voisi hyödyntää esimerkiksi omaa leikkuujätettä ja mahdollista ylijäämää. Lisäksi uniikkituotteita voidaan valmistaa asiakkaan omista materiaaleista, kuten vanhoista verhoista. Myynti tapahtuu aluksi jälleenmyyjien, oman nettikaupan ja mahdollisesti myyntitapahtumien kautta. Yrityksen missiona on tarjota laadukkaita ja persoonallisia tuotteita, joiden valmistuksessa otetaan huomioon kestävän kehityksen periaatteet.

Suomessa on jo paljon yrityksiä jotka käyttävät kierrätysmateriaaleja tuotannossaan, ja näiden yritysten lukumäärä on vain kasvanut muutamien viime vuosien aikana. Kierrätystehdas ry:n teettämän kyselyn mukaan, 53 vastanneesta suomalaisesta ecodesign- alan yrityksestä 60 % on perustettu vuosien 2008–2011 aikana. Samasta kyselystä myös paljastui, että yrityksistä 83 % tuottaa asusteita, ja 40 % vaatteita. (Kierrätystehdas 2012,12 ja 14). Tälle alueelle sijoittuu myös oman yrityksen liiketoiminta, joten kilpailua on jonkin verran. Oman yrityksen tuotteet ovat kuitenkin pääasiassa vaatteita, asusteet ovat täydentämässä mallistoja.

3.4.2 Yrityksen ja malliston kohderyhmä

Elämäntapataulussa kohderyhmästä kerrotaan kuvien avulla. Koostamani elämäntapataulu (kuva 5) kertoo millainen yksi kohderyhmäni jäsen voisi olla, tai millaiset arvot ja mieltymykset voisivat eri jäseniä yhdistää.

Yrityksen ja samalla malliston kohderyhmänä ovat nuorekkaat aikuiset naiset. Iällä ei niinkään ole merkitystä, asenne ja suhtautuminen ratkaisevat enemmän. Malliston kohdehenkilö haluaa persoonallisia ja kauniita tuotteita, joissa on sekä leikkisyyttä että tyylikkyyttä. Hän pitää kierrätysmateriaalien tarinallisuudesta ja rakastaa tuotteita, joissa on uniikkiutta, eikä hän halua pukeutua massamuodin mukaan. Ekolo-

gisuuden ja eettisyyden rinnalla kotimaisuus on tärkeä arvo. Hän haluaakin suosia suomalaisia suunnittelijoita ja designia. Hän on tiedostava kuluttaja, joka haluaa vaikuttaa valinnoillaan.

Kuva 5. Elämäntapataulu.

4 Kierrätysmateriaalit: haaste sekä mahdollisuus

4.1 Materiaaleista inspiroituminen

En halunnut juuri vaikuttaa siihen, millaisia materiaaleja Seppälä Oy:ltä tulee, joten materiaalien kirjo niiden saapussa oli suuri. Materiaaleja tuli kuusi isoa pahvilaatikollista. Aloitin lajittelemalla materiaalit lähinnä tunnun ja ulkonäön mukaan, ja tuloksena syntyi seuraavanlaisia kategorioita: trikoo, college, neuleet, sukkahousut, farkku, takit, satiin, sifongit, ohuet kudotut kankaat puuvillaiset, ohuet kudotut kankaat tekokuituiset, paksut kudotut kankaat ja asusteet (kuva 6). Näidenkin lajitteluperusteiden alla on vielä eri alalajitteluita, esimerkkinä

Kuva 6. Materiaalien lajittelua.

Kuva 7. Kollaasi, josta käy ilmi materiaalien alkuperäinen kunto.

trikoomateriaalin lajittelin suoraan hyödynnettäviin ja käsittelyä vaativiin. Puuvillaiset t-paidat pystyn hyödyntämään suoraan materiaalina, mutta viskoositrikoo oli osin herkästi nukkaantuvaa, joten en halunnut käyttää sitä sellaisenaan mallistoni materiaalina. Halusin kuitenkin keksiä käyttöä myös tämäntyyppiselle materiaalille, joten pohdin keinoja soveltaa upcycling -periaatetta.

Materiaalien keskinäinen vaihtelu on hyvin suurta, joten päätin pyrkiä vaikuttamaan enemmän värimaailmalla kuin samankaltaisilla materiaaleilla. Värimaailmaa miettiessä katsoin mitä värejä löytyy eniten Seppälän materiaaleista ja mitkä olisivat syksy/talvi 2013/2014 sesongille sopivia värejä. Pääväreiksi valitsin mustan, valkoisen ja harmaan, te-

hosteväriinä käytin oranssia. Näiden värien sävyissä esiintyy keskinäistä vaihtelua, mutta värimaailman ollessa näin niukka se ei häiritse.

Rajasin malliston kevyeen sisävaatetukseen ja asusteisiin, koska tähän tarkoitukseen sopivia materiaaleja oli Seppälä Oy:n lähettämässä tuotteissa eniten. Osa tuotteista oli aika leikeltynyttä, mikä toi oman haasteensa suunnittelutyöhön (kuva 7, sivu 19). Rajasin malliston 8-12 tuotteeseen, joista osa on vaatteita ja osa asusteita, sillä tämä määrä tuotteita olisi vielä mahdollista valmistaa.

4.1.1 Materiaalin työstökokeilut ja luonnostelu

Materiaalien läpikäynnin, lajittelun ja malliston rajauksen jälkeen todellinen suunnittelutyö saattoi alkaa. Ideataulun pohjalta tein nopeita luonnoksia käsin piirtäen sekä kirjoitin kommentteja ja parannusehdotuksia luonnoksien vierelle. Aineistona suunnittelulle toimi myös vuosien varrella keräämäni kuvamateriaali ja esimerkiksi Outi Pyyntä pitämä OutsaPop Trashion-blogi. Luonnostelun apukeinona käytin muotoilua; tein nopeita kokeiluja materiaaleilla muotoilunukan päälle (kuva 9, sivu 21), joiden pohjalta piirsin luonnoksia.

Otin huomioon tekemäni materiaalilajittelun ja erityisesti ne materiaalit, joita olin saanut Seppälä Oy:ltä paljon. Sukkahousuja paljastui materiaalilajittelun jälkeen olevan runsaasti ja värivalikoima oli suuri (kuva 8), joten lähdin tekemään niistä rohkeasti kokeiluja jo neulesuunnitteluun painottuvissa opinnoissa syksyllä 2012. Neulekokeiluja tehdessä yllätyin positiivisesti sukkahousumateriaalin mahdollisuuksista, sillä ohuista ja herkästi rikkoontuvista sukkahousuista tuli neuloksena erittäin kestävä, todella joustavaa ja napakkaa. Kokeilujen ansioista näin

sukkahousut aivan uudella tavalla; ne olivatkin loistavaa, käyttökel-poista, jopa aliarvostettua materiaalia, jota voisin hyödyntää mallistosani.

Kuva 8. Sukkahousujen määrä ja värivalikoima.

Kuva 9. Nopeita muotoilukokeiluita

Sukkahousuista neulominen neulekoneella oli nopeaa, mutta suurin ongelma muodostui kuteen leikkaamisesta. Se paljastui hyvin hitaaksi, joten sitä olisi kannattavaa käyttää ainoastaan pieninä pintoina ja yksityiskohdissa. Tästä materiaalista innostuneena lähdin kuitenkin pohdiskelemaan tapoja, joilla voisin hyödyntää sukkahousuja myös muulla tavoin mallistossani.

Ohjaavan opettajani Sirpa Rynäsen ehdotuksesta pidin oman workshop-päivän pikaisen luonnostelun jälkeen. Siinä kokeilin erilaisia nopeita materiaalin työstötapoja, joita voisi käyttää apuna suunnittelussa. Koostamani kollaasi mielenkiintoisimmista materiaalikokeiluista (kuva 10) sisältää kapeista suikaleista muodostettua pintaa, erilaisia

Kuva 10. Mielenkiintoisimmat materiaalintyöstökokeilut

purkamiskokeiluja, reikien ja aukkojen leikkelyä ja niiden työstämistä, neulemisen pinnan muodostamista keskelle kappaletta sekä uuden pinnan muodostaminen paloista ja suikaleista.

Kuva 11. Kollaasi käsin piirretyistä luonnoksista.

4.1.2 Malliston rakentuminen

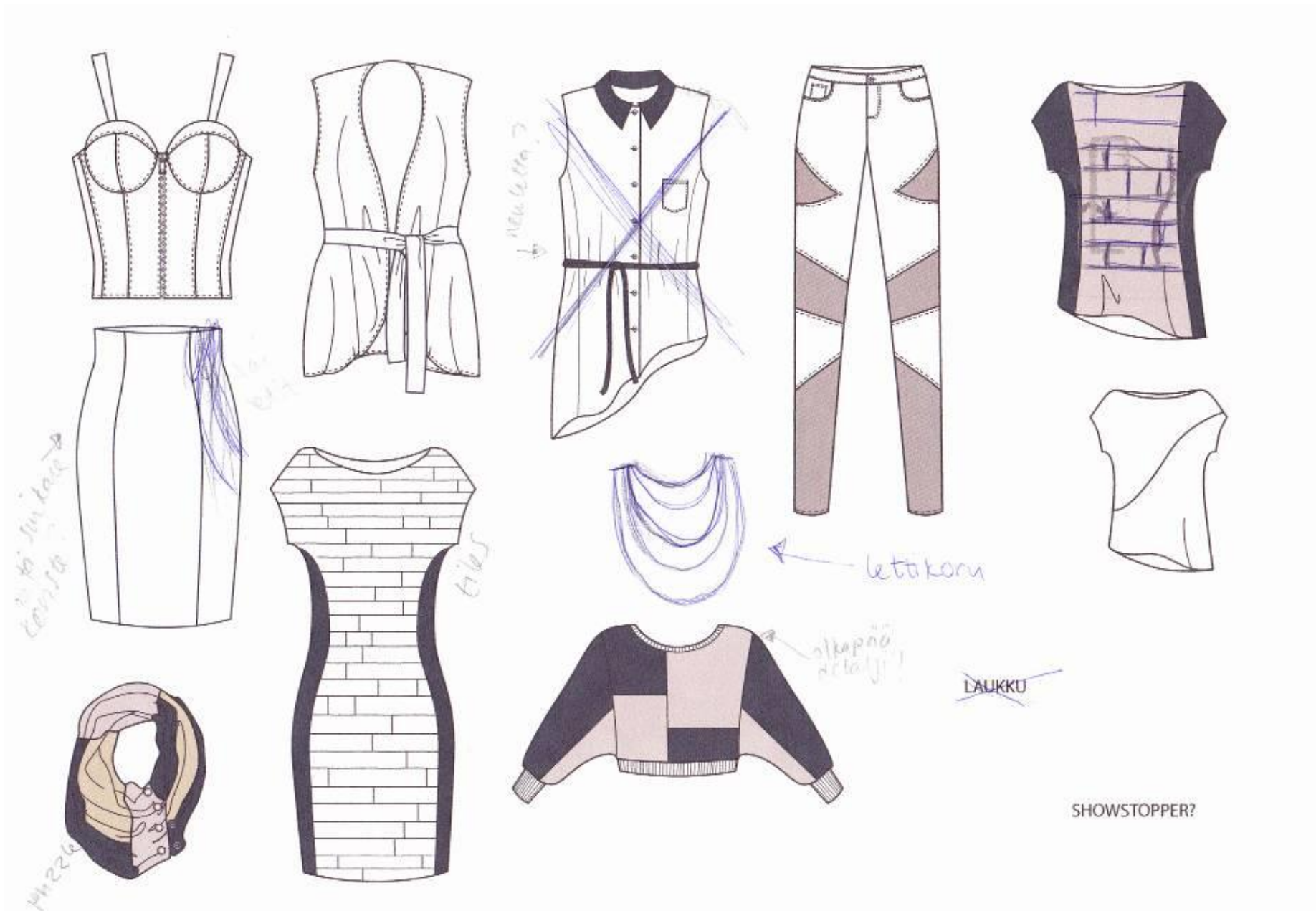
Käsin piirretyistä luonnoksista lähdin valikoimaan kiinnostavimpia (kuva 11) ja rakentamaan mallistokokonaisuutta. Piirsin luonnoksia koneella tasokuviksi, jolloin pienien muutosten teko helpottui ja mallisto alkoi hahmottua kokonaisuutena. Tein ensimmäisen version mallistolakanasta (kuva 12), jossa hahmottuu minkä tyyppisiä tuotteita on tulossa. Tässä vaiheessa minulla oli ajatus siitä, minkälainen materiaali mihinkin tuotteeseen tulee, mutta ei käsitystä esimerkiksi kyseisen materiaalin riittävydestä. Tämän mallistolakanan pohjalta aloitin val-

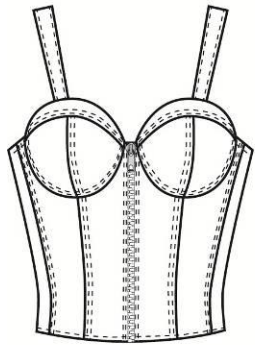
Kuva 12. Ensimmäinen versio mallistolakanasta.

mistuksen Corset top- tuotteesta, jonka materiaalista ja materiaalin riittävydestä olin varma.

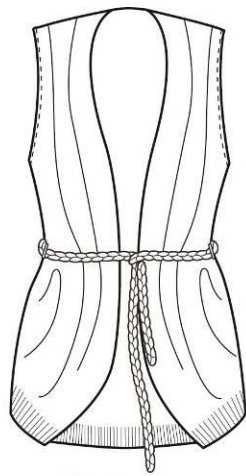
Kierrätysmateriaaleista suunnittelu on hyvin materiaalilähtöistä ja jokin valmistusvaiheessa tehty ratkaisu, vaikkapa materiaali muutokset, vaikuttavat ratkaisevasti koko mallistoon. Tästä syystä tunsin järkeväksi aloittaa valmistuksen ja ratkoa vastaantulevia ongelmia sekä tehdä materiaalipäätöksiä malliston valmistumisen mukaan, peilaten jatkuvasti valmiita ja puolivalmiita tuotteita suunnitelmiini. Pidin ensimmäistä versiota mallistolakanasta esillä koko ajan valmistuksen edetessä ja täydensin siihen uusia ideoita ja ajatuksia tuotteiden sekä koko malliston osalta (kuva 13, sivu 23). Tämä auttoi minua pitämään malliston selkeänä kokonaisuutena ja hahmottamaan mahdolliset viat ja puutteet.

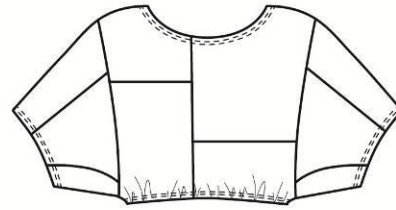
Kuva 13. Malliston hahmottuminen.

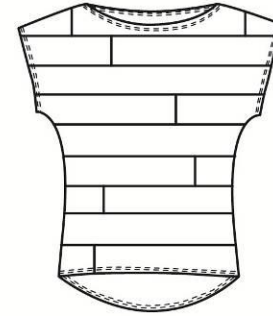
Corset top

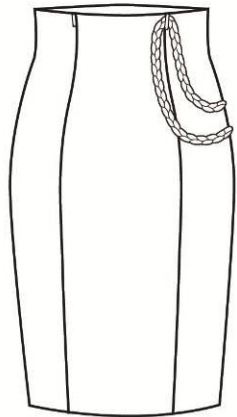
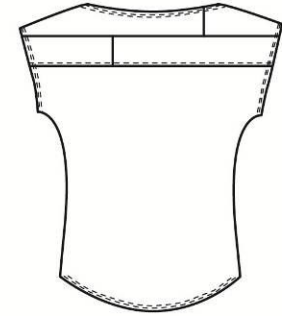
Vesty

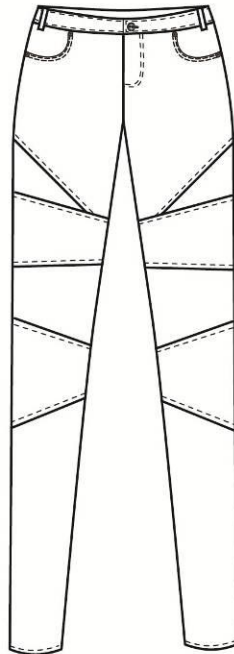
Puzzle knitsweater

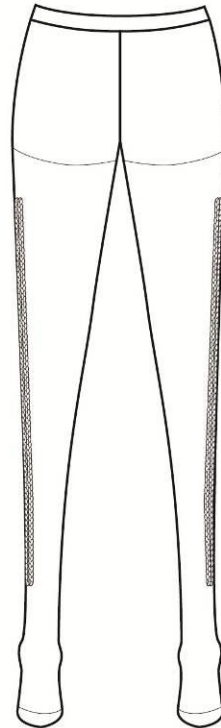
Tiles t-shirt

Braids skirt

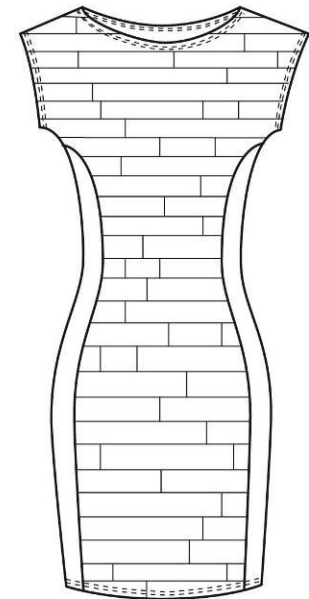
Blocks jeans

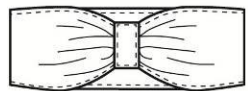
Looped tights

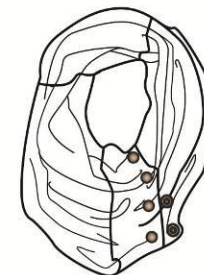
Braids necklace

Tiles dress

Lace bandeau

Puzzle scarf

4. 2 Mallikappaleiden valmistus

Kaavoituksessa hyödynsin mahdollisimman pitkälle opintojeni aikaisemmissa vaiheissa tehtyjä kaavoja, niitä hieman kuositellen ja muokaten. Tämä on minusta perusteltua, sillä yrittäjänä hyödyntäisin mahdollisimman pitkälle vanhoja, hyväksi havaittuja kaavoja työskentelyn nopeuttamiseksi. Rakennerratkaisuissa olen miettinyt sitä, että ne olisivat mahdollisia tehdä tulevaisuudessakin omilla laitteilla. Esimerkiksi tasosaumat olen korvannut kaksoistikkauksella, jolloin valmistamisessa ei tarvita tasosaumuria, sillä kaksoistikkaukset ovat mahdollisia myös kotikoneella. Myöhemmin nämä rakenteet ovat kuitenkin korvattavissa tasosaumalla, mikäli alihankinnasta tulee tarpeellista. Osa lisätarvikkeista, kuten vetoketjuista, kuminauhoista ja napeista ovat kierrätettyjä, mutta esimerkiksi farkuissa nappi ja niitit ovat uusia, sillä niitä on mahdotonta irrottaa ja käyttää uudelleen. Olen koonnut jokaisesta tuotteesta kuvakollaasin, jossa esitellään tuotteen valmistusprosessia sekä tuotteessa käytettyjä materiaaleja.

Corset top oli ensimmäinen valmistamani tuote mallistosta. Halusin mallistoon ryhdikkään tuotteen, joka olisi kuitenkin todella mukava päällä. Tästä syystä halusin korsetille epätyypillisesti joustavan materiaalin, enkä halunnut käyttää myöskään tukiluita.

Materiaalina topissa on käytetty sukkahousua ja lasten pitsilegginssejä (kuva 15). Ensimmäinen idea oli käyttää keskenään erilaisia pitsejä symmetrisesti eri osissa, mutta pitsisukkahousuja tai -legginssejä oli sopivan värisenä ainoastaan yhdenlaisia, joten päädyin käyttämään tätä materiaalia koko topissa. Topin materiaali koostuu kahdesta eri kerroksesta, pohjana mustaa, paksua puuvilla/polyamidi/elastaanisekoite sukkahousua, ja päällä ohutta valkoista polyester- legginssiä.

Pohjamateriaalin menekki oli noin kolme lahjetta, eli puolitoista sukkahousua ja päällimateriaalin menekki 8 lahjetta eli 4 paria lasten legginssejä. Päällimateriaalin suuri menekki yllätti minut, sillä vaikka kyse olikin lasten legginsseistä, topin kappaleet olivat hyvin kapeita ja pieniä. Valmistaessa totesin, että päällimateriaalin olisi voinut leikata ilman saumanvaroja ja ikään kuin kiristää ja venyttää pohjamateriaalin päälle. Näin olisin saanut koko materiaalista napakamman. Leikkuujätteenä molemmista materiaaleista jäi kapeita suikaleita ja paloja.

Jatkoa ajatellen tämä malli kuitenkin mahdollistaisi keskenään erilaisten materiaalien käytön, ja olisi sarjatuotannon kannalta helppo valmistaa, vaikka valmistus onkin saumojen suuren määrän takia melko

Kuva 15. Kuvakollaasi Corset top- tuotteen valmistusprosesta.

hidasta. Materiaalin valinnassa tulisi jatkossa olla huoleellisempi, sillä pitsileggingnit paljastuivat helposti nukkaantuvaksi materiaaliksi, mikä ei pienessä kokeilutilkussa näkynyt. Malliltaan tuote olisi voinut olla vielä hieman pidempi tai lyhyempi, jolloin se olisi vielä paremmin yhdisteltävissä esimerkiksi farkkujen kanssa.

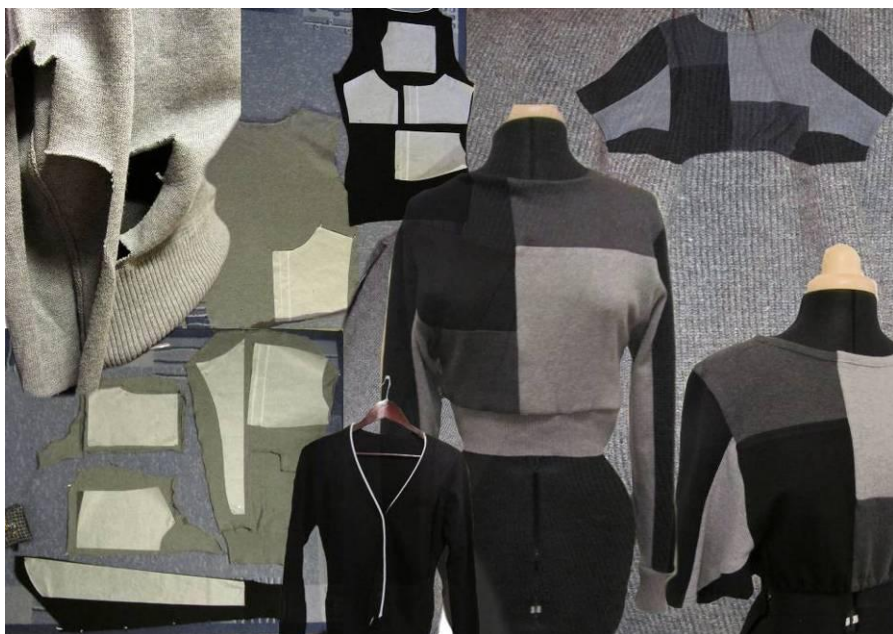
Vesty- liivin mallikappaleen valmistin muotoilemalla. Mallistolakanaa tehdessä ajattelin käyttää materiaalina jotain harmaista neuleista, sillä sitä oli useampi pala lähes samanvärisenä. Ongelmaksi muodostui, että näiden harmaiden sävyero oli liian iso ja häiritsevä. Lisäksi materiaalit olivat niin leikeltäviä, että yksistään ne eivät riittäneet. Miesten musta puuvillainen pooloneule oli neuleista ainoa, jossa oli tarpeeksi materiaalia liivin valmistamiseen, joten erilaisten sommitelmien jälkeen se valikoitui liivin materiaaliksi. Liivin takakappale on muodostettu pooloneuleen takakappaleesta, ja helmassa on hyödynnetty kappaleessa itsessään olevaa resoria. Liivin etukappaleissa hyödynnetään neuleen hihoja siten, että hihansuunresorit muodostavat liivin helmaresorin. Vyö on punottu viskoositrikoosta leikatusta kuteesta. Punonta paljastui melko hitaaksi tekniikaksi, virkkaamalla tehty vyö antaisi samanlaisen käsintehdyn tunteen, mutta olisi tekniikkana huomattavasti nopeampi.

Liivin muotoileminen oli hidasta, mutta otin kaavakopiot tuotteesta sen ollessa tasana, mikä nopeuttaisi tulevaisuudessa tämän tuotteen tekemistä. Muotoilun jälkeen tuote oli nopea ja helppo valmistaa, se vain vaatii melko isoja ja yhtenäisiä materiaalipaloja. Liivin voi pukea joko solmimalla rennosti vyön vyötärölle kuten kuvassa 16 tai solmimalla vyön taakse, jolloin se antaa siistimmän vaikutelman. Leikkuujätteenä jäi palanen alkuperäisen pooloneuleen etukappaleesta.

Kuva 16. Kuvakollaasi Vesty- liivin valmistuksesta

Puzzle knitsweater (kuva 17, sivu 27) rakentui kolmesta erivärisestä neulepaidasta. Neuleet ovat erilaisia puuvilla/tekokuitusekoitteita. Kaikista alkuperäisistä neuleista ei löytynyt materiaalitietoja, joten nämä ovat omia arvioitani materiaalin tuntuun perustuen. Alkuperäisenä ideana oli tehdä neuleeseen pitkät hihat, sekä hyödyntää alkuperäisten neuleiden resoria hihansuissa ja helmassa. Hihat kuitenkin jäivät turhan kapeiksi ja vaate toi mieleen urheiluvaatteen. Poistin helma- ja hihansuunresorit, levensin ja lyhensin hihaa ja laitoin helmaan kuminauhakujan. Tämä muutti vaatteen siluetin täysin ja vaate sopi jälleen tyyllisesti muuhun mallistoon.

Kuva 17. Kuvakollaasi Puzzle knitsweater- tuotteen valmistusprosessista.

Rakenteellisesti tämä neulepaita on helppo valmistaa, hihat voisivat koostua esimerkiksi kahdesta tai kolmesta isosta palasta, jolloin saumoja ei tarvitsisi olla niin paljon ja valmistus nopeutuisi. Jatkossa paita voisi olla malliltaan vielä hiukan leveämpi, jolloin koot voisivat olla esimerkiksi S/M ja L/XL, mikä olisi kannattavampaa sarjatuotantoa ajatellen. Paidan etu- ja takakappaleet ovat symmetriset, joten paidan voi pukea päälle kummin päin tahansa. Leikkuujätteeksi jäi useita isohkoja palasia.

Blocks jeans (kuva 18) lähti liikkeelle ajatuksesta, yhdistää kahta erilaista materiaalia housuissa. Halusin, että housujen yläosa toisi miehen farkut, mutta lahkeissa olisi jotain hyvin joustavaa materiaalia,

Kuva 18. Kuvakollaasi Blocks jeans- farkkujen valmistamisesta.

esimerkiksi useampi kerros sukkahousua, ja päällimmäisenä pitsiä. Aluksi ajattelin käyttää jo olemassa olevien farkkujen yläosaa, jotta valmistaminen olisi nopeaa. Päätin hylätä idean, sillä kokoihin vaikuttaminen olisi hankalaa, housut muistuttaisivat yläosastaan liian paljon alkuperäistä ja sarjan tuottaminen olisi hyvin vaikeaa.

Koska päädyin valmistamaan aikaa vievän farkkujen yläosan alusta loppuun, minusta oli turhaa valmistaa lahje-osia jostain helpommin kuluvaista ja mahdollisesti jopa heikommasta materiaalista ja päätin tehdä housuista kokonaan farkut. Materiaalina käytin mustaa puuvillatoimikasta miesten farkuista, sekä harmaata puuvilla/polyesteri/viskoosi/elastaani sekoitetta tyttöjen farkuista. Yksityiskohdissa kuten taskupussikankaana käytin naisten puuvillamekkoa.

Haastavin osuus oli palojen sommittelu harmaalle materiaalille siten, että kappaleen saisi otettua oikeaan langansuuntaan, ja että materiaali riittäisi kaikkiin kappaleisiin. Tästä syystä etukappaleen alimmissa paloissa on hyödynnetty jo olemassa olevia saumoja. Takakappaleella hyödynsin takataskuista jääneitä tummia kohtia, jotka käytössä vaalenevät ja antavat tuotteelle lisää ilmettä. Jälkikäteen ajateltuna valmiita saumoja olisi voinut hyödyntää rohkeammin myös muissa kappaleissa, jolloin sommitteluvaihe olisi helpottunut ja työskentely nopeutunut.

Sarjomista ajatellen isoimmat koot voivat tuottaa ongelmia materiaalin riittävyyden kannalta. Sarjomisella tarkoitan kaavojen muokkaamista tarvittavien kokojen mukaisiksi. Farkkujen yläosa täytyy ehkä rakentaa eri tavalla, mutta tämä selviää vain kokeilemalla ja sommittelemalla. Leikkuujätteeksi jäi pienehköjä paloja molemmista farkuista.

Puzzle scarf on rakennettu Puzzle knitsweaterista jääneistä paloista ja oranssista neuletakista. Osa materiaalista on puuvilla/tekokuitusekoitteita, mutta kaikista vaatteista ei ollut materiaalitietoja saatavilla. Alun perin huivin oli tarkoitus koostua huomattavasti isommista palasista, mutta päätin hyödyntää tässä tuotteessa omaa leikkuujätettä. Huvissa on yksityiskohtana napit, jolloin huivia voi käyttää nappien ollessa kiinni tuubihuvina ja solmittavana huivina nappien ollessa auki. Tämä antaa tuotteelle monikäyttöisyyttä, ja kaksi täysin erilaista ilmettä.

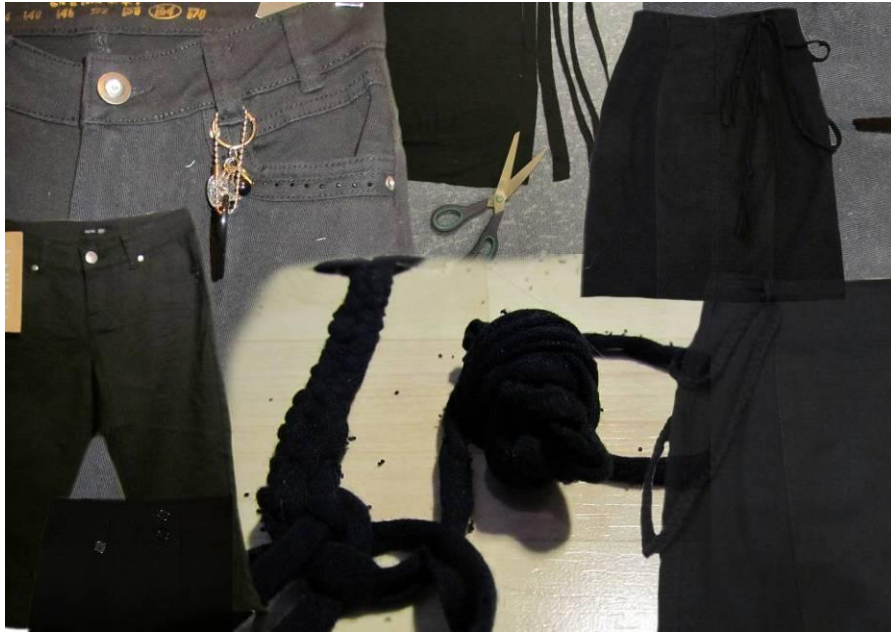
Sarjatuotannon kannalta olisi järkevämpää käyttää isompia paloja ja hyödyntää Puzzle knitsweaterista ja tästä huvista (kuva 19) jäävä leikkuujäte esimerkiksi Tiles dress- mekossa (kuva 20 sivu 30). Isompien

Kuva 19. Kuvakollaasi Puzzle scarf- tuotteen valmistuksesta.

palojen myötä tuote olisi nopeampi ja siten myös kannattavampi valmistaa.

Braids skirt (kuva 20, sivu 29) lähti liikkeelle tavallisena kynähameena. Ensimmäinen materiaalivalintani oli suorat housut, jotka olivat viskosi/polyesteri/elastaani sekoitetta. Olin jo leikannut ja harsinut hameen kasaan, kun huomasin, että tämä materiaali ei toimi suhteessa muuhun mallistoon. Totesin hameen vaativan paksunnan ja napakamman materiaalin, jolloin lopputuloksesta tulisi ryhdikkäämpi. Seuraavana ongelmana oli materiaalin vähyys, yksistään mikään muu materiaali ei riittäisi hameeseen. Materiaaleissa oli kuitenkin vielä jäljellä kahdet mustat farkut, toiset puuvilla/elastaanisekoitetta, toiset puuvilla/spandex sekoitetta. Keskenään ne olivat tunnultaan ja ulkonäöltään erityyppisiä materiaaleja, toinen vahvempaa ja mattapintaisempaa,

Kuva 20. Kuvakollaasi Braids skirt hameen valmistuksesta.

toinen kiiltävää ja ohuempaa. Värisävyt olivat kuitenkin hyvin lähellä toisiaan ja molemmat olivat hyvin joustavia, suurin ongelma oli kiiltoero. Päätin kuitenkin kokeilla hameen valmistamista näistä materiaaleista.

Sommittelin kappaleet siten, että etu- ja takakappaleet tulivat kiiltävämmästä materiaalista, ja sivukappaleet mattapintaisemmasta materiaalista. Valinta perustui käsitykseeni siitä, että mattamusta häivyttää ja kaventaa, kun taas kiiltävät materiaalit vievät huomion. Tällä tavoin kappaleet asettelemalla hame siis ennemmin hoikistaisi, kuin leventäisi lantion muotoa. Lisäksi näin aseteltuna sain hyödynnettyä etukappa-

leella hauskan rypytyksen, joka oli toisissa housuissa polvitaipteen kohdalla.

Tämä materiaaliyhdistelmä toimi hameessa hyvin, ja kiiltävä materiaali toi siihen hiukan juhlavuutta. Hameen valmistuttua huomasin sen vaativan vielä jotain. Olin hyödyntänyt punontaa jo Vesty- liivin vyössä, joten päätin hyödyntää punontaa myös tässä. Letitin pitkän nauhan ja lisäsin hameeseen vyölenkit, jolloin käyttäjä saa helposti hameeseen monta erilaista ilmettä pienellä vaivalla. Hametta voi käyttää ilman vyötä ja vyön kanssa, solmimalla sen rennosti toiselle puolelle, kieputtamalla sen useamman kerran vyötärön ympäri. Jokainen käyttäjä voi etsiä itselleen sopivimman tavan.

Sarjatuotantoa ajatellen hame oli hyvin helppo ja nopea valmistaa, kun oikeat materiaalit olivat valikoituneet. Letitetty vyö tuo siihen persoonallisuutta, käsintehdyn tunteen ja monikäyttöisyyttä. Vyö myös erottaa sen muista tämänhetkisistä kynähameista, mutta sen irrottamalla siitä saa tyylikkään klassikkoversion.

Tiles dress- mekossa (kuva 21, sivu 30) ideana on hyödyntää omaa leikkuujätettä. Idean pohjana toimi materiaalikokeiluissa (kuva 10, sivu 22) esille tullut suikaleista koostaminen. Suunnittelun lähtökohtana oli, että mekon etu- ja takakappaleiden tiilikuviota muistuttava osa on kokonaan leikkuujätettä ja pitkät sivupaneelit niin sanottua ehjää materiaalia. Mekon materiaaliksi valitsin erilaiset neuloksista syntyneet leikkuujätteet ja sivupaloihin mustan puolihihaisen neuletakin. Neuletakissa ei ollut materiaalitietoja, mutta tekemäni polttokokeen, tunnun ja ulkonäön perusteella arvion sen olevan viskoosia tai viskoosisekoitetta. Neulosmateriaalit antavat kapealinjaiselle mekolle joustavuutta, mukavuutta ja rentoutta.

Kuva 21. Kuvakollaasi Tiles dress- mekon valmistuksesta.

Aloitin suikaloimalla leikkuujätteeni mahdollisimman pitkiksi, tasalevyisiksi suikaleiksi. Mukaan pääsivät neulepaidasta, liivistä ja huivista jäänyt materiaali, sekä loppu materiaali Corset top- tuotteesta. Suikaleissa hyödynsin esimerkiksi alkuperäisten neuleiden resoreita, ja ne tekevät pinnasta entistä mielenkiintoisemman. Suikaloin vielä lisämateriaaliksi yhden paksut harmaat sukkahousut. Tämän jälkeen asettelin palat mukaillen etu- ja takakappaleen kaavan muotoa, jolloin leikkuujätettä jäisi mahdollisimman vähän, ja työmäärä olisi mahdollisimman pieni. Sivupalat leikkasin neuletakista. Materiaali ei aivan riittänyt pituudeltaan koko palaan, joten tein poikittaisen sauman symmetrisesti molemmille puolille. Sivukappaleiden materiaalissa oli myös toinen haaste; pingotettuna se kuului hieman läpi. Tästä syystä laitoin materi-

aalin alle kerroksen paksuhkoa harmaata sukkahousua. Tämä osoittautui toimivaksi ratkaisuksi, sillä materiaali ei kuulla läpi, ja materiaalista tuli näin napakampi.

Sarjatuotannon kannalta suurin ongelma tässä mallissa on tiilimäisen osan tekeminen, sillä se on todella hidasta ja työlästä. Alun perin suikaleiden oli tarkoitus näyttää hieman kapeammilta, sillä päällä ollessa materiaali venyi hieman myös pituussuunnassa. Toisaalta kapeammat suikaleet olisivat lisänneet työmäärä ja hidastaneet työskentelyä entisestään. Sommitteleminen vei melko kauan, niin myös ompelu, vaikka rakenne onkin hyvin yksinkertainen ja kokoaminen tapahtui saumuroimalla. Saumuroinnilla tarkoitan tässä ylikuottelua nelilankaisella simultaanitikkillä.

Työtä voisi kokeilla nopeuttaa ompelemalla ensin kaikki pystysaumot siten, että muodostuisi yksi pitkä suikale. Suikaletta voisi lähteä pilkkomaan kappaleiden mukaisesti, tällöin säästyttäisiin yksittäisten palojen sommittelulta säästäen aikaa, ja mahdollisesti hukkamateriaalia. Toinen vaihtoehto nopeuttamiseksi voisi olla ison pinnan valmistaminen, jolle kappaleet pystyisi asettelemaan mahdollisimman tiiviisti. Ongelmaksi saattaisi muodostua se, että isosta materiaalipinnasta tulee painava jolloin saumat saattavat venyä ommellessa. Koska tuote on hidasta valmistaa, se voisi olla esimerkiksi tilausten mukaan valmistettava tuote.

Braids necklace (kuva 22 sivu 31) päätyi mallistoon vasta loppuvaiheessa. Alussa useaan yläosaan oli tulossa lettejä ja punoksia, mutta päätin korvata ne kaulakorulla. Näin tuotteisiin tulee enemmän muuntelumahdollisuuksia ja käyttäjä saa pelkän korun lisäämällä asukokonaisuuksiin hyvin erilaisen ilmeen. Kaulakorun idea lähti liikkeelle tar-

Kuva 22. Kuvakollaasi Braids necklace tuotteen valmistuksesta.

peesta saada malliston yläosiin lisää ilmettä ja tuotteena kaulakoru toimisi jokaisen yläosan kanssa. Muussa mallistossa on hyödynnetty yksityiskohdissa lettejä ja punoksia, joten ne olivat luonteva valinta myös kaulakoruun ja tällä tavoin sain myös hyödynnettyä trikoo- ja sukkahousumateriaalia mallistossani vielä hiukan enemmän. Malliston hahmottumista esittävässä mallistolakanassa (kuva 13, sivu 23) korun oli tarkoitus koostua vain muutamasta väljästi olevasta mustasta ja harmaasta letistä. Korun ollessa mallin mukainen totesin, että koru näyttää mitättömältä ja värimaailma likaiselta ja synkältä. Päätin lisätä lettien määrää, lisätä valkoista väriä sekä tekonahkaa, jolloin koru saisi lisää rakennetta ja massaa. Tämänkin jälkeen koru vaati vielä lisää massaa, joten yhdistin muutaman letin yhdeksi isoksi letiksi, ja lisäsin tekonahasta palat peittämään epäsiistit saumakohdat. Tämä versio

korusta toimii, kauempaa koru on näyttävä ja massiivinen, vasta läheltä huomaa korun kerrokset ja eri materiaalit.

Korun teko nopeutuisi huomattavasti jos pienet letit korvaisi virkkamalla ketjusilmukkaa. Isot letit olisivat ketjusilmukoista letitettyjä. Toinen vaihtoehto olisi tehdä niin paljon paksumpaa kudetta, että lettejä ei tarvittaisi yhtä paljon. Toimivampi ratkaisu selviää vain kokeilemalla.

Jatkossa haluaisin korvata tekonahan kierrätetyllä aidolla nahalla, sillä aito nahka näyttäisi laadukkaammalta, eikä rispaantuisi reunoista samalla tavoin kuin tekonahka. Tämä antaisi tuotteesta arvokkaamman vaikutelman, enkä tunne aidon nahan aiheuttavan eettistä ongelmaa sen ollessa kierrätettyä.

Tiles t-shirt on alkuperäisessä mallistolakanassa vielä hyvin ideatasolla. Ajatuksena oli tehdä väljätkö ja rento t-paita, jossa hyödynnetään miesten puuvillaista printti t-paitaa (kuva 23 sivu 32) ja mahdollisesti jotain muuta materiaalia.

Ensimmäisessä ideassa oli tarkoitus käyttää printtiä suoraan osana t-paitaa, mutta tämä saattaisi tuoda jopa ongelmia tekijänoikeuksien kanssa. Halusin kuitenkin hyödyntää printtiä, joten Tiles dress- mekosta innostuneena päätin hyödyntää tiilimäistä kuviota myös tässä tuotteessa. Halusin tehdä printistä erikoisen, jopa hieman oudon, joten päädyin ikään kuin kokoamaan sen väärin; paloja on väärin päin, eivätkä ne enää ole alkuperäisillä paikoilla. Lopputuloksena syntyi kubistinen ja erilainen printti, jota ei enää voi tunnistaa alkuperäiseksi. Printti levittäytyi isommalle alueelle, joten päätin hylätä alkuperäisessä ideassa olleet sivupaneelit ja rakentaa koko etukappaleen tiilipinnasta. Tiesin tämän ratkaisun tuovan haastetta takakappaleen suunnitteluun, sillä vaikka miesten t-paita oli kooltaan melko iso ja väljä, keskellä

Kuva 23. Kuvakollaasi Tiles t-shirt-tuotteen valmistamisesta.

takakappaleella oli iso reikä, mikä vähensi materiaalin määrää huomattavasti. Lisäksi tiilipintatekniikka syö materiaalia saumanvaroihin, joten todellisuudessa käytettävän materiaalin määrä jää melko pieneksi. Päätin kuitenkin kokeilla tekniikka myös takakappaleelle, siten että rakennan lisäpaloja sukkahousuneuleesta. Neuloin etukappaleen tiilikuviota vastaavia paloja harvaa neuletta kapeasta kuteesta, ja ideana neule sopi hyvin tiilikuvio ideaan, sillä tässä tapauksessa neulepintaa tarvittiin vain hyvin vähän. Toteutus toi kuitenkin ongelmia, sillä t-paidan materiaali oli liian ohutta tällaisen neulemateriaalin kanssa, ja neulos rypytti t-paita materiaalin saumakohdista. Käytössä olisi myös saattanut tulla ongelmia, jos materiaali kutistuisi tai venyisi pahoin.

Lähdin käymään vielä kerran Seppälä Oy:ltä saamiani materiaaleja läpi, etsien jotain takakappaleelle soveltuvaa materiaalia. Vahvuudeltaan ja väreiltään sopivia materiaaleja oli ainoastaan paidoissa ja ohuissa meikoissa. Näistä valitsin naisten lyhythihaisen paidan, jossa materiaalina alaosassa oli musta, ohut polyesteri kangas. Valitsin tämän, koska se oli tunnultaan vaihtoehtoista miellyttävän, ja materiaalissa oli hieman läpikuultavuutta, mikä toimii hyvin takakappaleessa. Alkuperäinen malli on toiselta sivulta pidempi kuin toiselta, mutta tiilikuviomainen materiaali ei enää laskeutunut yhtä kauniisti kuin alkuperäinen, joten päädyin tekemään etukappaleen helman tasamittaiseksi. Halusin malliin kuitenkin jotain epäsymmetriaa, jonka takia päätin tehdä takakappaleesta pidemmän kuin etukappaleesta. Valitsemani mustaa polyesterikangasta oli kuitenkin melko vähän, enkä ollut varma riittäisikö se tarpeeksi pitkään takakappaleeseen. Tästä syystä päätin laittaa takakappaleen yläosaan samaa tiilikuviomateriaalia mitä etukappaleella.

Sarjatuotannon kannalta tuote oli nopeahko valmistaa sen jälkeen, kun printti oli uudelleen sommiteltu. Verrattuna Tiles dressin valmistamiseen, t-paidan materiaalia oli huomattavasti helpompi työstää, sillä se ei joutanut ja venynyt samalla tavalla ommellessa, mikä nopeutti kokoamisvaihetta huomattavasti. Jatkoa ajatellen, sopivien printti t-paitojen löytäminen voi tuoda oman haasteensa; printin täytyy olla tarpeeksi iso, materiaalin tarpeeksi ohut ja malliltaan t-paidan tulee olla tarpeeksi iso ja leveä, sillä tiilikuvion tekeminen syö jonkin verran materiaalia. Tiles T-shirt:iä on mahdollista valmistaa sarjassa, jokaisessa paidassa vain tulee olemaan uniikki säväys, riippuen alkuperäisestä t-paidasta ja sen printistä.

Looped tights (kuva 24) päätyi mallistoon vasta hyvin loppuvaiheessa, sillä halusin jonkin nopeasti ja helposti valmistettavan asusteen mallis-

tooni. Idean pohjalla oli materiaalikokeiluissa esiin tullut tekniikka, jolla voi työstää neulepintaa keskelle kappaletta. Kokeilin ensin valmistaa koko lahkeen tällä tekniikalla, mutta neulepinta syö materiaalia niin paljon, että sukkahousuista tulisi liian tiukat. Silmukat venyisivät tällöin niin paljon, että neulesilmukka ei olisi enää tunnistettavissa. Lisäksi noin ison pinnan valmistaminen tulisi viemään paljon enemmän aikaa. Näiden syiden vuoksi päätin hyödyntää tekniikka ainoastaan lahkeiden sivuissa.

Kuva 24 .Kuvakollaasi Looped tights tuotteen valmistamisesta.

Jatkoa ajatellen, sukkahousut joihin tätä tekniikkaa hyödynnetään, voisivat olla vähemmän napakkaa materiaalia, sillä mallikappaleessakin

neulesilmukka venyy hieman liikaa. Tuotteesta voisi myös tehdä leggings- version, tekniikkaan parhaiten toimiva materiaali olisi puuvilla- tai puuvillasekoitetrikoo, jota usein käytetäänkin leggingsseissä.

Kuva 25. Kuvakollaasi Lace Bandeaun valmistuksesta.

Lace bandeau (kuva 25) alkuperäisenä tarkoituksena oli ainoastaan olla kuvausrekvisiittana. Se kuitenkin toimi niin hyvin muiden tuotteiden kanssa, että päätin sisällyttää sen lopulliseen mallistoon. Tuote on valmistettu samoista materiaaleista kuin Corset top, eli sukkahousuista ja pitsilegginsseistä. Tuote on valmistettu suorakaiteista ilman kaavoja, mittaamalla ja suhteuttamalla sen muiden tuotteiden kokoon. Tuotteessa on saumat pitsissä sivuilla, sillä tarpeeksi pitkää yhtenäistä pitsilahjetta ei enää tässä vaiheessa ollut jäljellä. Edessä materiaalia on rypyttetty lyhyen kaitaleen avulla, mikä muodostaa yksityiskohdan tuotteeseen.

Kuvauksissa päädyin käyttämään tuotetta takakappale etupuolena, sillä siten se toimi liivin kanssa paremmin. Mielestäni Lace bandeau on tuotteena kiinnostavampi ja myyvämpi etukappaleen yksityiskohdan takia, minkä takia on hyvä että se tuli tehtyä.

Sarjatuotantoa ajatellen tuote on hyvin nopea valmistaa, oman haasteensa tuo isojen kokojen valmistus, sillä sukkahousussa materiaalin leveys on aika rajallinen. Toisaalta tämän tuotteen voi valmistaa melkein mistä tahansa trikoo- ja pitsimateriaalista, mikä ratkaisee ongelman. Jatkossa tuotteen rakenneratkaisuja täytyy miettiä vielä pidemmälle, sillä tuotetta valmistaessa ajattelin lähinnä päälliosan ulkonäköä, jotta tuote näyttäisi kuvauksissa mahdollisimman hyvältä. Tästä syystä jotkin sisäpuolen ratkaisuista eivät ole kovin siististi tehtyjä tai kaikista toimivimpia.

5 Valmiit tuotteet

5.1 Mallisto ja sen analysointi

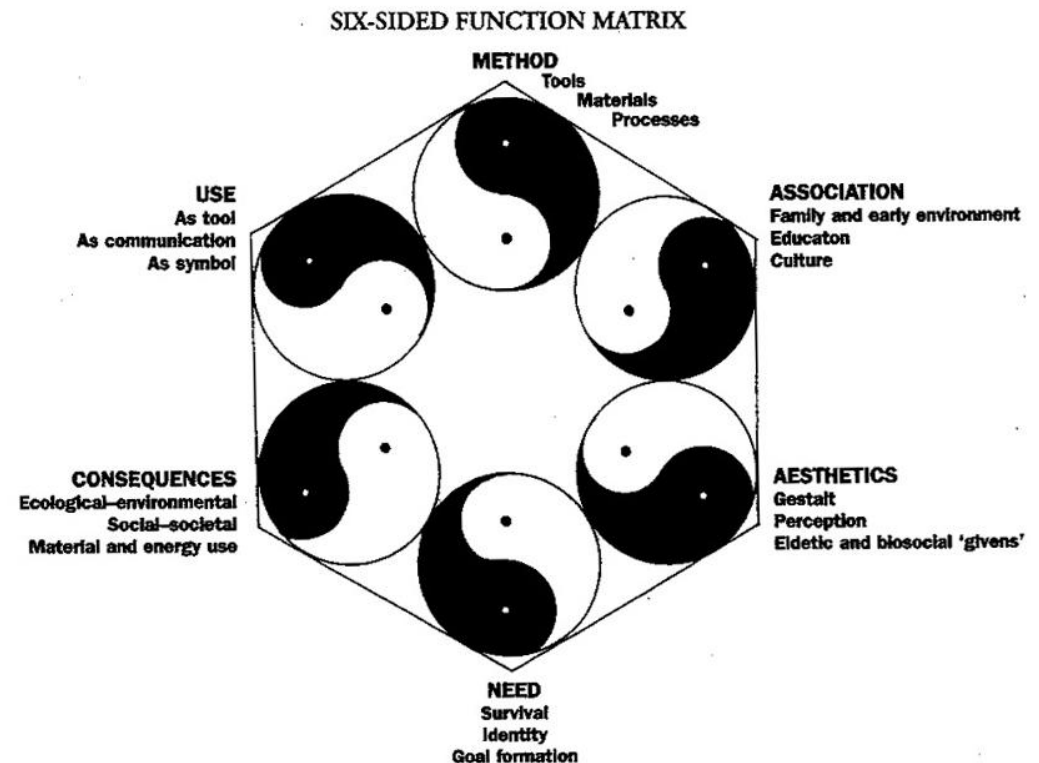
Tarkastelen mallistoani (kuva 14, sivu 24) Victor Papanekin funktio-analyysiä hyödyntäen (Papanek 1995, 34). Valitsin tähän Papanekin myöhemmän version funktioanalyysistä (kuvio 2), sillä tässä versiossa korostuu paremmin ekologisuus ja sopii siten paremmin työlleni. Kuvion jokainen osa on yhteydessä kaikkiin muihin, jos jokin osan on huonosti mietitty, koko tuote kärsii. Mitäpä järkeä olisi suunnitella tuote jolle ei ole käyttöä tai tarvetta?

Menetelmä (method). Materiaalina Seppälä Oy:n ylijäämämateriaalit. Valmistus tapahtuu Suomessa mahdollisimman paikallisesti. Rakenteet ovat kuitenkin sellaisia, että suunnittelijan on mahdollista valmistaa tuotteita itse. Tuotteiden valmistamisen kannalta tärkeimmät laitteet ovat ompelukone ja saumuri.

Assosiaatiot (association). Käyttäjässä voi herätä mielikuvia kierrätyksestä ja kierrätysmateriaaleista erityisesti katalogia selaillessa. Tuotteiden monikäyttöisyys voi herätellä katsojaa kuvittelemaan malliston osia omaan vaatekaappiinsa ja tekemään mielessään yhdistelmiä omien vaatteidensa kanssa. Tuotteet voivat olla käyttäjän mielestä persoonallisia ja erilaisia.

Esteettisyys (aesthetics). Malliston värimaailma on pelkistetty ja yksinkertainen, joka selkeyttää ja helpottaa malliston hahmottamista.

Tuotteissa on huomioitu yhdisteltävyys; sama yläosa sopii sekä housu-

Kuvio 2. Funktioanalyysi Papanekin (1995,34) mukaan.

jen että hameen kanssa ja eri tavoin puettuina ne ovat silti kauniita ja mielenkiintoisia. Mallisto on siluutiltaan kapealinjainen, mutta eri tavoin yhdisteltynä ja asustettuna siihen saa runsautta ja ilmavuutta. Mallistossa käytetään erilaisia materiaaliyhdistelmiä, jotka tuovat lisämielenkiintoa tuotteisiin ja piristystä mallistoon. Mallistossa on

muutamia muunneltavia tuotteita, jolloin käyttäjä voi muokata tuotteesta itseään miellyttävän.

Tarve (need). Malliston ja sen vaatteiden pääfunktio on suojata ja lämmittää käyttäjää. Mallisto tarjoaa käyttäjälle ekologista ja eettistä muotia sekä tavan ilmaista itseään ja omaa persoonaansa ja viestiä siitä muille. Joillekin käyttäjille vastaa tarpeeseen tuoda esiin sekä tukea omia arvojaan tai arvomaailmaa. Vastaa myös kauneuden ja esteettisyyden tarpeeseen, sillä vaatteissa ostopäätös tehdään usein vaateen ulkonäön perusteella. Materiaalivalinnoissa on kiinnitetty huomiota joustavuuteen, jotta vaate tuntuisi päällä mukavalta ja miellyttävältä. Tällöin vastaa myös mukavuuden tarpeeseen. Käyttäjä pysyy muokkaamaan joitain tuotteita tilanteeseen sopivaksi tai itselleen sopivaksi, jolloin se vastaa tarpeeseen persoonallisemmista ja henkilökohtaisemmista tuotteista.

Seuraukset (consequences). Mallisto on valmistettu tuotteista, jolle muilla ei ole käyttöä, tuotteet ovat jo elinkaarensa päässä, ja päätyisivät muuten todennäköisesti hävitettäväksi. Kierrätysmateriaalien käyttö vähentää neitseellisten materiaalien tarvetta sekä vähentää jätteen määrää. Jatkossa mallisto valmistetaan mahdollisimman lähellä, jolloin se tukee paikallista työtä. Kuluttajaa opastetaan oikeaan tuotteen huoltoon ja kannustetaan ajattelemaan tuotteen huollosta aiheutuvia ympäristökustannuksia.

Käyttö (use). Malliston joitain tuotteita voi muokata käyttötarpeen mukaisesti. Yhdistelemällä malliston tuotteita saadaan erilaisiin tilanteisiin sopivia asukokonaisuuksia. Jotkut käyttäjät haluavat ehkä viestiä vaatteellaan omia arvojaan ja persoonaansa muille ihmisille. Materiaa-

lit ovat suurimmaksi osaksi joustavia; ne tuntuvat mukavalta päällä ja liikkuminen on helppoa.

5.2 Kuvaukset ja katalogi

Malliston kuvissa ja katalogissa halusin tuoda esiin leikkisyyden ja iloisuuden, jotka ovat olleet mukana koko suunnittelu- ja valmistusprosessin ajan. Osassa kuvista rekvisiittana on käytetty leikkuujätettä, joka viittaa malliston kierrätys ideologiaan (kuva 27, sivu 37). Kuvat on otettu kellaritulassa, jossa lisävalaistuksena on käytetty koululta lainattuja studiovaloja. Halusin myös, että katalogissa tulee ilmi tuotteiden monipuolisuus, ja kuinka erityyppisiä asukokonaisuuksista saa eri tavoin yhdistelemällä.

Mallistokatalogiin (liite 2) laitoin kuvien lisäksi materiaalikollaasin (kuva 26, sivu 37), jonka avulla halusin tuoda esiin lähtökohtamateriaalit ja viestiä katsojalle, että tuotteet on valmistettu kierrätysmateriaaleista. En halunnut laittaa kuviin tuotteiden nimiä, joten laitoin katalogin loppuun mallistolakanan, jossa on tuotteiden nimet ja tasokuvat. Tältä sivulta myös näkee koko malliston kerralla sekä tuotteiden kaikki yksityiskohdat käyvät ilmi.

Kuva 26. Kollaasi mallistossa käytetyistä materiaaleista.

Kuva 27. Tunnelmia malliston kuvauksista.

Kuva 28. Kuvakollaasi showstopper-asun valmistuksesta.

5.3 Muotinäytös

Mallistoni pääsi mukaan Kuopiossa 11.5.2013 järjestettyyn Tehdas13 -muotia ja musiikkia tässä -tapahtumaan. Mallisto esiteltiin tapahtumassa järjestetyssä muotinäytöksessä. Tapahtumassa oli myös showroom, jossa oli esillä muun muassa opinnäytetöitä. Osa omasta mallistostani oli esillä showroom:issa ennen muotinäytöstä ja sen jälkeen (kuva 29).

Kuulin että pääsisin mukaan muotinäytökseen ja tämän innoittamana päätin tehdä vielä mallistooni yhden asun, joka toimisi showstopperivaatteena (liite 3). Asu on tarkoitettu uniikkikappaleeksi ja sen tarkoituksena on olla mielenkiintoa ja huomiota herättävä. Vaatteessa halusin hyödyntää kaiken lopun leikkuujätteen mitä en ollut pystynyt Tiles dress mekossa käyttämään. Idea lähti tekemistäni materiaalikokeilusta, jossa hyödynsin pitkiä suikaleita. Lisämateriaaliksi leikkelin muutamia sukkahousuja, joista virkkasin ketjusilmukoilla pitkää kudetta. Ketjusilmukajonot toimivat yksityiskohtana, ja lisäävät tuotteen mielenkiintoa. Hyödynsin vaatteiden pohjana vihreätä mekkoa (kuva 28, sivu 37), jonka päälle lähdin siksak-ompeleella kiinnittämään leikkuujätettä sen kummempin suikaleita sommittelematta. Pohjana toimineen mekon helmasta oli leikattu pala pois, jonka takia muotoilin helman toiselta puolelta pidemmäksi. Takakappaleella uursin pääntietä syvemmäksi, jolloin takakappaleesta tuli tasapainoisempi. Pääntien viimeistelin ompelemalla siihen ketjusilmukoista virkatun kuteen. Tämä tekee pääntiestä siistin ja tukee mekon olkaimia, sillä mekosta tuli hyvin painava. Lopuksi ompelin mekkoon leveän vyön, jossa yhdistelin alkupeleissä vaatteissa olleita kapeita vöitä.

Tekniikkaa voisi hyödyntää tulevaisuudessa pieninä pintoina ja yksityiskohtina esimerkiksi olkapäillä, lantiolla tai pääntiellä. Hyvä tapa hyödyntää omassa työskentelyssä syntyneet leikkuujätte, sillä materiaaliksi kelpaavat pienetkin suikaleet.

Kuva 29. Kuva omasta osastosta Tehdas 13- tapahtuman showroomilla.

5.4 Konseptin ideointia

5.4.1 Green care labels

Jopa 2/3 osaa vaatteen ympäristökustannuksista aiheutuu sen huollosta (Finatex). Jokainen 10 °C asteen pesulämpötilan pudotus pienentää energiankulutusta noin 10 %. Jos silityksen ja rumpukuivauksen karsii kokonaan ja yhdistää sen viileään pesulämpötilaan on laskettu, että huollosta syntyvä energian kulutus voi vähentyä jopa 50 %. (Fletcher 2008). Tästä syystä mielestäni on tärkeää ohjeistaa kuluttajaa hoitamaan tuotetta oikein ja mahdollisimman ekologisesti. Tällöin tuote sekä kestää pidempään että aiheuttaa vähemmän kustannuksia ympäristölle

Helppo tapa viestiä kuluttajan kanssa tuotteen huollosta on tuotteen kiinnitettävät hoito-ohje laput. Hyvänä esimerkkinä vaatteen huollon ja elinkaaren huomioon ottamisesta hoito- ohjeistuksissa ovat esimerkkinä Levi Strauss ja Marks & Spencers (kuva 30).

Kirjassa Shaping sustainable fashion: changing way we make and use clothes (Gwilt & Rissanen 2011, 108) esitellään Kathleen Dombek-Keithin Green Clothing Care (GCC) merkit. Nämä merkit voisivat olla hyvä lähtökohta oman tuotemerkin hoito-ohje symboleiksi tai tavallisten hoito-ohjeiden ohelle. Lisäksi voisi kehittää omia merkkejä esimerkiksi: "Kuivaus ulkona jos mahdollista, nurinpäin käännettynä", "Älä käytä huuhteluainetta", "Kokeile ekologisempaa pesuainetta". Haasteena Green Clothing Care -symboleissa (kuva 31) on, että ne eivät ole tunnettuja, joten symboleja ehkä täytyisi selittää. Tämä voisi tapahtua

esimerkiksi nettisivujen kautta tai sitten tuotteen riippulapussa voisi olla merkkien selitystaulukko.

Kuva 30. Leviksen ja Marks & Spencersin hoito-ohjeet.

Kuva 31. Green Clothing Care-Symbolit

5.4.2. Kierrätys ja uusiokäyttö

Haluan ottaa huomioon tuotteideni koko elinkaaren. Mielestäni suunnittelussa olen huomionnut tuotteen elinkaaren alkuvaiheet melko hyvin (katso liite 1, 4 Ps x 3 Ps: Sustainable Marketing Check), mutta elinkaaren loppupäässä, kun tuote poistuu kuluttajan käytöstä, löytyy vielä kehitettävää. Tutustuin muutamiin innovaatioihin, jotka edistävät kestävästä kehitystä erityisesti tuotteen elinkaaren loppupäässä.

Kaikista energia- ja resurssitehokkain tapa on hyödyntää vaate sellaisenaan, mikäli se on mahdollista. Vaatteen voi lahjoittaa ystävälle tai hyväntekeväisyyteen tai viedä kirpputorille. Second hand ja vintage-putiikkeja on ollut olemassa jo pitkään, mutta ruotsalainen merkki Filippa K on vienyt tämän hieman pidemmälle. Filippa K on perustanut second hand- liikkeen oman merkkinsä tuotteille. Käyttäjä voi tuoda vanhat Filippa K- vaatteensa myyntitilille tähän second hand- liikkeeseen, jolloin tuotteen mennessä kaupaksi hän saa osan hinnasta itselleen. (Filippa K Second Hand). Mielestäni tämä on askel oikeaan suuntaan kannustettaessa kuluttajia kierrättämään ja ideaa voisi hyödyntää pienemmässä muodossa myös omalla tuotemerkillä.

Entä sellaiset vaatteet jotka ovat joko niin kuluneita, että niitä ei voi enää sellaisenaan käyttää? Hyvin todennäköistä on, että silloin käyttäjä vie tuotteen energijätteeksi. Millaisia vaihtoehtoja tälle voisi olla? Entä jos kuluttaja pystyisi palauttamaan tuotteen yritykselleni, jolloin voisin irrottaa tuotteesta hyödynnettävät osat ja mahdollisesti vielä käyttää sitä raaka-aineena johonkin toiseen tuotteeseen. Tässä haasteen tuo se kuinka kuluttajan saa palauttamaan tuotteen takaisin yritykselle. Ruotsalaiset H&M kannustaa kuluttajia tuomaan vanhat

vaatteet takaisin liikkeeseen, jolloin kuluttaja saa alennusta seuraavasta ostoksestaan (H&M). Omalla merkillä palautus voisi tapahtua esimerkiksi jälleenmyyjälle, joka toimittaa tuotteet yritykselleni ja luovuttaa asiakkaalle alennuksen.

Verkkokaupan toimituksissa yritys voisi hyödyntää uutta suomalaista keksintöä pantillisesta pakkauksesta eli RePack:istä. Ideana on vähentää pakkausjätteen syntymistä käyttämällä pakkauksia uudelleen. Asiakas voi tuotetta tilatessaan valita pakkausvaihtoehdoksi RePackin, jolloin hän maksaa pakkauksesta viiden euron suuruisen pantin. Tuotteen vastaanotettuaan asiakas voi käyttää pakkauksen itse tai litistää paketin ja palauttaa sen lähimpään kirjelaatikkoon ja pantin saa takaisin sähköisenä etusetelinä. Esimerkiksi Globe Hope Oy palauttaa pantin 10 euron arvoisena etusetelinä verkkokauppaan. (RePack). Mielestäni tämä on mielenkiintoinen innovaatio, josta voisi olla hyötyä miettiessä, kuinka tuotteen saisi palautettua takaisin yritykselle.

6 Palautteet ja pohdinta

Opinnäytetyöni alkoi lähes vuosi sitten aiheen pohtimisella, jota kypsyttelin kesän ja alkusyksyn 2012. Alkusuksystä päätin että opinnäytetyöni tulee olemaan mallisto kierrätysmateriaaleista ja koska yrittäjyys kiinnostaa, teen malliston omalle tuotemerkillä. Sain näin yhdistettyä työhöni asioita, jotka kiinnostavat minua ja tiedän että opinnäytetyön tekeminen tulee olemaan mielekästä sekä innostavaa. Tunnen, että aihevalintani myös vie tulevaisuuden haaveitani taas yhden pienen askeleen eteenpäin.

Seppälä Oy:n mukaan lähteminen tapahtui syksyn aikana ja materiaalit sain loppusuksystä. Aikataulua ajatellen olisin voinut aloittaa työskentelyn ahkerammin heti materiaalit saatuani, sillä nyt työskentely painottui enimmäkseen keväälle 2013. Mallikappaleiden valmistus vei odotettua kauemmin, en ollut osannut varautua siihen, kuinka monta kertaa joudun muuttaman suunnitelmia matkan varrella. Tämän takia raportointi jäi vähemmälle huomiolle ja sen kirjoittaminen painottui työskentelyn loppupäähän. Toisaalta olen iloinen, että käytin niin paljon aikaa mallikappaleiden suunnitteluun ja valmistukseen, sillä nyt voin olla tyytyväinen sekä tuotteisiin että kokonaisuuteen.

Materiaalin toimittajaa pohtiessani, tiesin että tulee olemaan aikamoinen haaste tehdä mallisto valmiiksi asti ommelluista tuotteista verrattuna esimerkiksi kangaspakkojen loppuihin, sillä sarjatuotanto tulee olemaan vaikeaa. Olen kuitenkin iloinen, että päädyin tähän ratkaisuun ja että Seppälä Oy lähti niin innokkaasti mukaan tukemaan työtäni. Tunnen saaneeni enemmän ideoita erilaisten materiaalien hyödynnet-

tävyydestä, kun en tehnyt liian tiukkaa alkurajausta sille millaisia materiaaleja haluan työssäni käyttää. Luulen, että esimerkiksi sukka-housumateriaali ja sen mukana tulleet erilaiset ideat olisivat jääneet syntymättä, mikäli Seppälä Oy:n lahjoittamissa materiaaleissa ei olisi ollut niin paljon sukkahousuja. En olisi ehkä ikinä keksinyt pyytää tällaista materiaalia ja suhtautumiseni olikin aluksi hieman kielteinen sitä kohtaan. Mielestäni se kuitenkin osoittautui mielenkiintoisimmaksi materiaaliksi koko työssä ja tunnen, että siitä saa ammennettua vielä paljon ideoita.

Kirsi Niinimäki on väitöstutkimuksessaan *From Disposable to Sustainable* selvittänyt muun muassa seikkoja jotka luovat kestäviä kiintymys-suhteita vaatteeseen. Näitä asioita olivat esimerkiksi käytettävyyden ja monikäyttöisyys, joissa mielestäni onnistuinkin tässä mallistossa hyvin. Malliston tuotteet ovat monipuolisia ja helposti yhdisteltäviä ja osassa tuotteissa käyttäjällä on mahdollisuus muokata sitä eri tilanteisiin sopivaksi tai käyttää sitä itselleen parhaimmalla tavalla. Muita kestävän kiintymyssuhteen luovia asioita olivat muun muassa kauniisti vanheneminen, uniikkisuus, itse- tehty tai itse suunniteltu, materiaalin, tuotannon ja materiaalien hyvä laatu sekä muistot ja perhesiteet. Tällaisiin asioihin voisin jatkossa pyrkiä kiinnittämään enemmänkin huomiota, jotta vaatteista tulisi käyttäjälleen lempivaatteita, joista halutaan pitää mahdollisimman hyvää huoli, ja ne säilyisivät mahdollisimman pitkään.

Tulevaisuudessa haluan panostaa materiaalivalintaan ja tehdä tarkempia materiaalitestauksia, jotta välttyisin virhearvioinneilta ja saisin tuotteista kestävämpiä. Esimerkiksi pitsisukkahousu paljastuikin isona pintana helposti nukkaantuvaksi, mitä ei pienestä materiaalitilkusta huomannut. Mallikappaleet pääsevät nyt koekäyttöön ja tulen näkemään kuinka mikäkin materiaali käyttäytyy pesussa ja käytössä. Osaan

sitten jatkokehittelä parempia materiaaliratkaisuja ja ideoita tulevaisuudessa.

Työssäni olisin voinut pohtia sarjatuotantoa ja sen kannattavuutta tarkemmin. Tiesin kuitenkin jo valmistusvaiheessa, että tekemäni mallikappaleet ovat vasta ensimmäisiä mallikappaleita ja kehitystyö tulee jatkumaan. Minulle oli tärkeää saada uusia ideoita ja herätellä ajatuksia omasta tuotemerkestä ja sen tuotevalikoimasta.

Tiedonhankintaa tehdessäni tutustuin minulle aiemmin tuntemattomaan merkkiin, Viettoon. Mielestäni merkin taustalla oleva ideologia slow fashionista ja sesongittomasta suunnittelusta ovat mielenkiintoisia. Haluaisin viedä myös oma tuotemerkkiä tuohon suuntaan, sillä se sopisi kestäväen kehityksen ideologiaan, mikä on tärkeimpiä tekijöitä myös omalla merkilläni. Tunnen, että tekemästäni tiedonhankinnasta kierrätysmateriaaleja käyttävistä yrityksistä tulee olemaan vielä enemmän apua näin jälkikäteen, en ehkä osannut työskennellessäni hyödyntää sitä kaikista parhaimmalla tavalla.

Jatkossa oman haasteensa voi tuoda materiaalin hankkiminen. Jatko-yhteistyö Seppälä Oy:n kanssa on mahdollista, mutta tilannetta katsotaan tapauskohtaisesti (Hartig, 7.5.2013). Voisin myös pohtia ja tutustua erilaisiin materiaalipankkeihin ja niiden toimintaan. Esimerkiksi netissä toimiva MPankki tarjoaa kanavan viestiä omasta ylijäämämateriaalista ja etsiä itselleen sopivaa materiaalia (MPankki). Tekstiilikierättäjät Ry taas tarjoaa valmiiksi lajiteltua materiaalia (Tekstiilikierättäjät Ry). Ainakin osa materiaaleista voisi löytyä tällaisten materiaalipankkien kautta helposti. Tuotteen sarjominen eri kokoihin voi tuoda oman haasteensa materiaalin kannalta, sillä mallikappaleet on valmistettu koossa S. Miten materiaali tulee riittämään kun koko onkin L?

Esittelin malliston työharjoitteluni ohjaajalle Katariina Haapalaiselle, joka toimii yrittäjänä kuopiolaisessa liikkeessä nimeltä Daiga Daiga Duu. Pyysin häneltä kommentteja tuotteista jälleenmyyjän näkökulmasta ja erityisesti jatkossa huomioon otettavia asioita. Hän sanoi, että asusteet toimivat sellaisenaan, mutta jälleenmyyjänä häntä mietityttää vaatteille muodostuva hinta. Osassa tuotteista eri materiaaleja on paljon, jolloin hoito-ohjeiden laatiminen voi olla haastavaa. Hän sanoi, että sarjatuotannon mahdollisuuksia kannattaa miettiä, esimerkiksi Daiga Daiga Duussa uniikkisuus ei haittaa, mutta joillekin jälleenmyyjille voisi olla tärkeää, että yhtä tuotetta saa useamman kappaleen. Hän kehottaa myös miettimään kuinka viestiä asiakkaalle miltä tuote näyttää ihmisen päällä. Tähän tarkoitukseen esimerkiksi tekemäni katalogi toimisi hyvin. Hän myös kehottaa tekemään pesutestit huolella. (Haapalainen 29.5.2013). Tulenkin ottamaan tuotteet koekäyttöön itselleni, jotta materiaalien ominaisuudet esimerkiksi kestävyys ja pesunkesto käyvät ilmi.

Työni antaa muille kierrätysmateriaaleista kiinnostuneille tietoa käyttämästäni suunnittelutavasta ja innovatiivisia materiaaliratkaisuja sekä työstökokeiluja. Toivon, että työni innostaisi opiskelijoita pohtimaan oman leikkuujätteensä hyödyntämistä jo opiskeluaikoina ja vähentämään tätä kautta jätteen syntymistä edes hieman. Materiaalilähtöinen suunnittelutapa voisi tarjota uusia ideoita myös opiskelijoille jotka eivät ole niin kiinnostuneita kierrätysmateriaaleista.

Zero waste- tekniikan guruna tunnettu Timo Rissasen mukaan nyt on siirryttävä kierrättämisestä siihen, että alun perin on jätettävä hukkapalat tekemättä, ja vasta sen jälkeen on kierrätettävä se vähäinen hukka, mikä voi syntyä väkisin (Saksa 2010). Itse ajattelen, että zero waste ei suinkaan ole ainoa tapa suunnitella ja valmistaa tuotteita. Mielestäni

hukkaa pitäisi tietenkin syntyä mahdollisimman vähän. Yhden yrityksen pieni hukkamateriaali ei haittaa, kunhan joku toinen sen pystyy hyödyntämään. Tällöin se ei oikeastaan enää ole hukkamateriaalia tai ylijäämää. Mielestäni yritysten välistä materiaalien vaihtoa olisi hyvä kehittää, sillä joku yritys voi hyötyä yllättävälläkin tavalla toisen yrityksen ylijäämästä. Jokaisen olisi hyvä tarkastella tuotannossaan omassa syntyvää ylijäämää, mutta mielestäni se on silti vain rikkaus ja etu asiakkaille, kun yritykset pystyvät tarjoamaan keskenään mahdollisimman erilaisia ja eri tavoin valmistettuja tuotteita.

Oman yritysidean ja malliston pohtiminen tulee jatkumaan Makers' House- hankkeessa ja opinnäytetyöni tulee toimimaan hyvänä pohjana omalle osuudelleni. Voin pohtia ja kehitellä opinnäytetyössä saamiani ajatuksia sekä ideoita pidemmälle ja kohti omaa yritystä sekä tuotemerkkiä. Kokonaisuutena olen mallistoon ja tekemääni työhön tyytyväinen; sain toimivan malliston ja mallikappaleet sekä paljon ideoita joita voin hyödyntää tulevaisuudessa. Omaan aikatauluun olisin voinut kiinnittää enemmän huomiota, nyt työ painottui enimmäkseen keväälle. Oli upeaa, että Seppälä Oy lähti mukaan tukemaan työtäni. Saamani materiaalit olivat todella mielenkiintoinen ja innostava lähtökohta malliston suunnittelulle ja valmistamiselle. Tästä on hyvä jatka malliston kehittämistä eteenpäin!

KUVALUETTELO

Kuva 1. Vanhoista farkuista muotoilemalla valmistettu toppi. Pasi Järvinen.

Kuva 2. Vetoketjusta muotoilemalla valmistettu olkapääkoriste. Essi Aksila.

Kuva 3. Topista ja housuista vapaa-ajalla valmistettu mekko. Essi Aksila.

Kuva 4. Ideataulu. Essi Aksila. Kuvat saatavissa:

1. http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/content/report/Design_Direction/Womenswear/Autumn_Winter_2013_14/womenswear_textile_direction.html

2. http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/content/report/Design_Direction/Accessories/autumn_winter_13_14/a_w_13_14_men_s_accessorieskeyitems.html

3. http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/content/report/Design_Direction/Womenswear/Autumn_Winter_2013_14/a_w_13_14_key_details.html

4. http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/content/report/Design_Direction/Accessories/autumn_winter_13_14/a_w_13_14_footwearandaccessoriesmaterialoverview.html

5. http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/content/report/Design_Direction/Womenswear/Autumn_Winter_2013_14/womenswear_textile_direction.html#knits_jersey

6. http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/content/report/Design_Forecast/Materials/Autumn_Winter_2013_14/aw13_14_materials_forecast.html

7. http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/content/report/Design_Direction/Knitwear/Spring_Summer_2014/s_s_14_women_s_knitwearkeyitems.html

8. http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/content/report/Collections/Womenswear/AW13_14/a_w_13_14_hack-tivatewomensoccasionwear.html

9. http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/content/report/Design_Direction/Denim/Autumn_Winter_2013_14/a_w_13_14_denim_womenskeydetails.html

[Kaikkiin ideataulun kuviin viitattu 28.1.2013]

Kuva 5. Elämäntapataulu. Essi Aksila. Kuvat saatavissa:

1. <http://www.fashionindie.com/diy-the-shirt-skirt/>
2. <http://www.suhdesoppa.fi/parisuhde/kahden-kesken-matkalle/>
3. <http://shop.bymalenebirger.com/fi/lookbook/look914/>
4. <http://veganyummy.com/2008/06/sweet-chili-lime-tofu-with-wok-steamed-collards-and-quinoa/>
5. http://abeautifulmess.typepad.com/my_weblog/2011/08/diy-lace-briefcase-.html
6. <http://indesouk.com/product/NMQNBF5DDPQKMT7W809DOSIH8#photo-60>
7. http://www.bonluxat.com/a/Ilmari_Tapiovaara_Mademoiselle_Armchair.html
8. <http://www.iskelma.fi/blogit/ikimuistoisiahetkia/sisustusvinkkejä-hotellihuoneista/24/4713>

[Kaikkiin elämäntapataulun kuviin viitattu 28.1.2013]

Kuva 6. Materiaalien lajittelua. Essi Aksila.

Kuva 7. Kollaasi, josta käy ilmi materiaalien alkuperäinen kunto. Essi Aksila.

Kuva 8. Sukkahousujen määrä ja värivalikoima. Essi Aksila.

Kuva 9. Nopeita muotoilukokeiluita. Essi Aksila.

Kuva 10. Mielenkiintoisimmat materiaalintyöstökokeilut. Essi Aksila.

Kuva 11. Kollaasi käsin piirretyistä luonnoksista. Essi Aksila.

Kuva 12. Ensimmäinen versio mallistolakanasta. Essi Aksila.

Kuva 13. Malliston hahmottuminen. Essi Aksila.

Kuva 14. Lopullinen mallistokokonaisuus. Essi Aksila.

Kuva 15. Kuvakollaasi Corset top- tuotteen valmistusprosesta. Essi Aksila.

Kuva 16. Kuvakollaasi Vesty- liivin valmistuksesta. Essi Aksila.

Kuva 17. Kuvakollaasi Puzzle knitsweater- tuotteen valmistusprosessista. Essi Aksila.

Kuva 18. Kuvakollaasi Blocks jeans- farkkujen valmistamisesta. Essi Aksila.

Kuva 19. Kuvakollaasi Puzzle scarf- tuotteen valmistuksesta. Essi Aksila.

Kuva 20. Kuvakollaasi Braids skirt hameen valmistuksesta. Essi Aksila.

Kuva 21. Kuvakollaasi Tiles dress- mekon valmistuksesta. Essi Aksila.

Kuva 22. Kuvakollaasi Braids necklace tuotteen valmistuksesta. Essi Aksila.

Kuva 23. Kuvakollaasi Tiles t-shirt- tuotteen valmistamisesta. Essi Aksila.

Kuva 24. Kuvakollaasi Looped tights tuotteen valmistamisesta. Essi Aksila.

Kuva 25. Kuvakollaasi Lace Bandeau valmistuksesta. Essi Aksila.

Kuva 26. Kollaasi mallistossa käytetyistä materiaaleista.

Kuva 27. Tunnelmia malliston kuvauksista. Tytti Vähäsarja.

Kuva 28. Kuvakollaasi showstopper-asun valmistuksesta. Essi Aksila.

Kuva 29. Kuva omasta osastosta Tehdas 13- tapahtuman showroomilla.

Kuva 30. Leviksen ja Marks & Spencersin hoito-ohjeet. Saatavissa:
<http://us.levi.com/family/index.jsp?categoryId=18816946> Saatavissa:
<http://www.worldchanging.com/archives/006630.html> [viitattu
16.5.2013]

Kuva 31. Green Clothing Care-Symbolit. Dombek-Keith. Gwilt, A & Rissanen, T. 2011. *Shaping sustainable fashion: changing way we make and use clothes*. London. Earthscan.

Kuvio 1. Oma sovellus Anttilan (2005, 463) kriittis-realistisesta evaluaatiosta. Essi Aksila.

Kuvio 2. Funktioanalyysi Papanekin (1995,34) mukaan. Papanek, V. 1995. *The Green Imperative*. London. Thames & Hudson.

Taulukko 1. Essi Aksila.

Lähteet

Kirjalliset:

- Anttila, P. 2005. *Ilmaisu, Teos, Tekeminen ja Tutkiva toiminta*. Artefakta 16. Hamina: Akatiimi Oy.
- Anttila, P. 2007. *Realistinen evaluaatio ja tuloksellinen kehittämissyö*. Artefakta 19. Hamina: Akatiimi Oy
- Black, S. 2011. *Eco-Chic: The Fashion Paradox*. London. Black Dog Publishing.
- Fletcher, K. 2008. *Sustainable Fashion and Textiles- Desing Journeys*. London. Earthscan.
- Gwilt, A & Rissanen, T. 2011. *Shaping sustainable fashion: changing way we make and use clothes*. London. Earthscan.
- Haukka, Matleena. 2011. *TrashionTrick- Naistenvaatekokoelma rekonstruoidulla ja nollajättemetodia soveltamalla*. Kuopion Muotoiluakatemia: Savonia- ammattikorkeakoulu, muotoilun koulutusohjelma, vaatetusmuotoilu. Opinnäytetyö.
- Heini, Marianna. 2011. *KAARIA- Kierrätysmateriaaleista ympäristömyötäisiksi tuotteiksi*. Kuopion Muotoiluakatemia: Savonia- ammattikorkeakoulu, muotoilun koulutusohjelma, vaatetusmuotoilu. Opinnäytetyö.
- Papanek, V. 1995. *The Green Imperative*. London. Thames & Hudson.
- Rytkönen, Minna. 2010. *FallFest -kierrätysmateriaaleista valmistettavan pienmalliston suunnittelu POGOSTICK failure -merkille*. Kuopion Muotoiluakatemia: Savonia- ammattikorkeakoulu, muotoilun koulutusohjelma, vaatetusmuotoilu. Opinnäytetyö.

Sähköiset:

- Brenzel, S. & Heiler, F. *4 Ps x 3 Ps: Sustainable Marketing Check*. Euro Crafts 21-hanke [verkkajulkaisu] [viitattu 14.5.2013]. Saatavissa: http://www.eurocrafts21.eu/en/special_modules/module4/componentd/index.html
- Ellit. *Vietto tekee ekologista muotia* [verkkajulkaisu] [viitattu 26.2.2013]. Saatavissa: <http://ellit.fi/muoti-ja-kauneus/muoti/vietto-tekee-ekologista-designia>
- Filippa K Second Hand. Www-sivut [viitattu 18.5.2013]. Saatavissa: <http://filippaksecondhand.se/sortiment.html>
- Finatex. 1998. *Tekstiilit ja ympäristö* [sähköinen kalvosarja] [viitattu 15.5.2013]. Saatavissa: http://www.finatex.fi/media/TY_kalvot.pdf
- Globe Hope Oy. Www-sivut [viitattu 26.2.2013]. Saatavissa: <http://www.globehope.com/fi/>
- H&M. Www- sivut [viitattu 18.5.2013]. Saatavissa: <http://about.hm.com/AboutSection/en/About/Sustainability/Commitments/Reduce-Reuse-Recycle/Garment-Collecting.html>
- McQuillan, H. & Rissanen, T. 2011. *Yield- Making fashion without making waste* [sähköinen näyttelykatalogi] [viitattu 13.5.2013]. Saatavissa: <http://yieldexhibition.com/yieldexhibition-catalogue.pdf>
- Melkei. Www-sivut [viitattu 26.2.2013]. Saatavissa: <http://www.melkei.net/>

MPankki.Www-sivut [viitattu 19.5.2013]. Saatavissa:

<https://www.mpankki.fi/fi/infos/about>

Niinimäki, K.2011. *From Disposable to Sustainable- The Complex Interplay between Design and Consumption of Textiles and Clothing*. Aalto-yliopisto. Taideteollinen korkeakoulu. Väitöskirja.

Ranna, P. & Räsänen, J. 2012. *Suomalainen ecodesign- ala ja sen kehittämismahdollisuudet -Tutkimus poistomateriaaleja uusissa tuotteissa hyödyntävistä yrityksistä* [viitattu 1.4.2013]. Kierrätystehdas Ry. Saatavissa:

http://www.kierratystehdas.fi/wp-content/uploads/2012/02/Ecodesign_tutkimus_web_2012.pdf

RePack. *Uusi pakkausinnovaatio verkkokaupoille* [lehdistötiedote].

27.2.2013 [viitattu 18.5.2013]. Saatavissa:

http://www.originalrepack.com/presskit/Repack_GH_3.pdf

Saksa, M. 2010. Ekomuodin huipulla. *Apu* 7.10.2010, numero 40, 39–41

[viitattu 27.5.2013]. Saatavissa:

<http://timorissanen.files.wordpress.com/2012/06/apuoct2010.pdf>

Tekstiilikierrättäjät Ry. Www-sivut [viitattu 19.5.2013]. Saatavissa:

<http://tekstiilikierrattajat.blogspot.fi/>

Vietto. Ideologia/Ideology [blogi]. 24.2.2012 [viitattu 26.2.2013]. Saatavissa:

<http://vietto-ecofashion.blogspot.fi/search/label/IDEOLOGIA%2FIDEOLOGY>

WGSN. Inspiration & design. Creative direction. Forecast. A/W 13/14

Apparel Forecast [viitattu 12.3.2013]. Saatavissa:

<http://www.wgsn.com.ezproxy.savonia-amk.fi:2048/content/section/home.html>

Muut:

Haapalainen Katariina.2013. Yrittäjä, Daiga Daiga Duu. Kuopio 29.5.2013. Henkilökohtainen tiedonanto.

Hartig, Mari. 2012. HR- manager. Seppälä Oy. Vantaa 15.10.2012. Puhe-linkeskustelu.

Hartig, M. *Vastaus viestiin Opinnäytetyö kuulumisia* [sähköposti]. Vastaanottaja Essi Aksila. Lähetetty 7.5.2013 [viitattu 27.5.2013].

Mäkelä, L. *Seppälästä terveisiä* [sähköposti]. Vastaanottaja Essi Aksila. Lähetetty 21.11.2012 [viitattu 5.2.2013].

Aineistot

Essi Aksilan keräämä kuvamateriaali, Essi Aksilan henkilökohtaiset kokoukset

Pyy, Outi. OutsaPop Trashion [blogi]. Saatavissa

<http://www.outsapop.com/>

4x3 Ps Sustainable Marketing Check

4 x 3 Ps Sustainable Marketing Check		PEOPLE People, Society, Culture	PLANET Nature	PROFIT Economy
	Current State	Target State e.g. possibilities for reduction, increasing of efficiency, innovation potential (ranging from existing products and to new product and process developments)		
PRODUCT				
Of what use/benefit is the product for society and how does it contribute to consumers' life quality?	Erilaisia, laadukkaita tuotteita, joille on myös kysyntää. Tarjoaa mielekkään toimeentulon minulle.	Ekologinen vaihtoehto kuluttajalle. Työllistää mahdollisesti tulevaisuudessa muita.	Tuotteet valmistetaan ylijäämätuotteistaja kierrätysmateriaaleista, jolloin uutta materiaalia ei tarvitse tehdä. Luonnonvarat säästyvät ja kaatopaikkajäte vähenee. Kuluttajaa opastetaan huoltamaan tuotetta oikein.	Tarjoaa toimeentulon minulle.
Who produces the product?	Minä	Tuotteiden suunnittelu ja mallikappaleiden valmistus, sekä mahdollisimman paljon tuotteiden valmistamista itsellä. Jatkossa työllistän mahdollisesti pieniä suomalaisia ompelimoita.	Valmistus mahdollisimman lähellä, jolloin kuljetusmatkat lyhenevät.	Työllistää suomalaisia pieniä ompelimoita mahdollisimman läheltä.
How is the product produced/manufactured?	Suunnittelu ja tuotteiden valmistus kotona	Osa työstä tulevaisuudessa alihankintaompelimoissa.	Laitteista syntyvä energiankulutus on hyvin pientä. Jotkut kierrätysmateriaalit saatetaan joutua pesemään, mikä lisää tuotteen vesi- ja hiilijalanjälkeä.	Vaikka materiaalikustannukset ovat pieniä, materiaalin työstäminen erityisesti kierrätysmateriaaleissa saattaa olla hidasta, mikä lisää työtunteja ja nostaa tuotteen hintaa.
What is the product made of?	Seppälä Oy:n ylijäämätuotteista.	Ekologinen ja eettinen vaihtoehto kuluttajalle	Kierrätys- ja ylijäämämateriaaleista. Jo olemassa oleva materiaali kuormittaa ympäristöä mahdollisimman vähän. Tuotteissa pyritään hyödyntämään myös omassa tuotannossa syntynyt leikkuujäte.	Kierrätysmateriaalit voivat parhaassa tapauksessa olla jopa ilmaisia, itse materiaalikustannukset eivät ole suuria. Materiaali käytetään hyödyksi mahdollisimman tehokkaasti.

Based on what criteria are materials selected?	Materiaalin on sovittava tuotteeseen ja käyttötarkoitukseen.	Materiaalin tuntuu päällä miellyttävältä, kestää käyttöä ja huoltoa.	Materiaalin tulee kestää normaalia käyttöä ja huoltoa, jolloin uutta tuotetta ei tarvitse ostaa nopealla tahdilla, ja uuden tuotteen tuottamiseen kuluvilta ympäristökustannuksilta vältytään.	Laadukkaan materiaalin ansiosta tuotepalautuksilta ja reklamaatioilta säästytään
Where do the raw materials come from?	Seppälä Oy:n varasto, Vantaa. Kuljetus Kuopion Seppälään muun tavaran mukana.	Ei aiheuta tarvetta lisätyöntekijöille Seppälään, vaikka ylijäämän kerääminen aiheuttaakin hiukan ylimääräistä työtä.	Materiaalit Suomesta, jolloin, jolloin materiaalin kuljetusmatkat pysyvät kohtuullisen lyhyinä. Materiaali tuotannossa syntyy poistoa/jätettä.	Kuljetukset muun tavaran mukana, jolloin kustannukset jäävät mahdollisimman pieniksi.
(How) Does the product contribute to the reduction or solution of environmental problems? e.g. economical use of energy or utilisation of renewable energy sources, preservation of diversity of species, considerate and economical utilisation of water, land and other exhaustible resources.		Kuluttajaa ohjeistetaan huoltamaan tuotetta mahdollisimman energiatehokkaasti.		
(How) Does the product contribute to the improvement or solution of social problems? e.g.: fair working conditions, health, equality (same pay for equal performance), conscious handling of products		Tukee lähialueen työllisyyttä.	Lyhyet kuljetusmatkat minimoivat kuljetuksista syntyvät ympäristöhaitat.	Tulevaisuudessa työllistää suomalaisia lähialueen ompelimoita.
What is the product's average life-cycle?	Koska kyse on kierrätysmateriaaleista, materiaali itsessään on jo elinkaarensa päässä, tai ainakin loppupuolella. Esimerkiksi Seppälä Oy:ltä saadut tuotteet eri-ikäisiä, ja eri kuntoisia, osa useita vuosia vanhoja, ja osa uudempia. Materiaalien pohjalta käynnistyy uuden tuotteen suunnittelu. Asiakas ostaa tuotteen ja käyttää sitä mahdollisesti useita vuosia. Tämän jälkeen käyttäjä lahjoittaa tuotteen esimerkiksi ystävälleen, kierrätyskeskukseen tai vie sen kirpputorille. Jos tuote palautuu ensimmäisen käyttäjän jälkeen yritykselle, sitä voi hyödyntää materiaalina uuteen tuotteeseen. Jos tuote on pahoin kulunut, hävitetään se energijätteenä, jolloin se menee poltettavaksi ja hyödynnetään energiana.			
What happens to the product after it can no longer be used? Can the product be prepared or reused? Or parts of the product?	Kierrätetään ystävän, kirpputorin tai vaatelahjoitusten kautta. Jos tuote on aivan loppuun ku-	Jos tuote on rikki, pyritään korjaamaan. Yritys voisi tarjota korjauspalvelua omille tuotteilleen. Tuotteen voisi palauttaa ostopaik-	Mahdollisimman pitkäikäinen tuote vähentää luonnonvarojen käyttöä.	Kierrättäminen ei aiheuta ylimääräisiä kustannuksia.

	lunut, lajitellaan energiajätteeseen, josta se menee poltettavaksi.	kaan, jonka jälkeen tuote palautuisi tekijälle, joka voisi hyödyntää materiaalia tai osia uudelleen.		
How is the product disposed of?	Polttamalla.			
How is the product packaged?	Tällä hetkellä ei mitenkään. Riippulabeleissa hyödynnetään kierrätysmateriaaleja.	Kuluttaja säästyy pakkausmateriaalin hävittämisen vaivalta.	Mahdollisimman vähäinen pakkausmateriaali ja kierrätysmateriaalien suosiminen vähentävät jätettä sekä ympäristökustannuksia.	Pakkausmateriaalin minimoiminen, sekä kierrätysmateriaalien suosiminen tuotteita toimittaessa vähentävät kustannuksia.
Is the product's packaging reusable or can it be recycled?		Pahvilaatikat ja esimerkiksi kirjekuoret voidaan käyttää uudelleen.	Pahvilaatikat, kirjekuoret ja riippulabelien pahviosat voidaan kierrättää viedä pahvin ja paperinkeräykseen.	Pakkasten kierrättämisestä ei aiheudu kustannuksia yritykselle, kuluttajalle tai jälleenmyyjälle.
PLACE Distribution				
Where is the product produced?	Kuopiossa. Kotona, sekä koulun tiloissa.	Tuotteet halutaan valmistaa Suomessa, mahdollisimman lähituotantona. Tukee esimerkiksi pienopelimoisten toimintaa.	Mitä vähemmän kuljetusmatkoja, sekä mitä lyhyempiä matkat ovat, sitä pienemmät kustannukset ympäristölle.	Lähituotanto vähentää esimerkiksi kuljetuksista aiheutuvia kustannuksia.
In what way is the product packaged during transport?	Pahvilaatikoissa, kirje- tai pahvikuorissa.	Jälleenmyyjän ja kuluttajan on helppo hävittää tai käyttää pakkausmateriaali uudelleen. Entä RePack mahdollisuus?	Pakkausmateriaali kierrätettävää.	Pahvilaatikat ja kirjekuoret helposti saatavia ja edullisia.
Where and how is the product distributed?	Jälleenmyyjillä, aluksi Suomessa, ja tulevaisuudessa toivottavasti myös maailmanlaajuisesti. Oman nettikaupan kautta.	Nettikaupan avulla myyntiä saa koko Suomen laajuisesti, sekä maailmanlaajuisesti. Jälleenmyynti keskittyy isompiin kaupunkeihin, joissa kysyntä kohtaa tarjonnan paremmin.	Nettikaupan avulla valikoima tuodaan kaikkien saataville, ilman turhia lähetyksiä.	Isoihin kaupunkeihin keskittynyt jälleenmyynti tavoittaa enemmän kuluttajia, kuin pieniin kaupunkeihin keskittynyt.
Where and how is the product sold?	Jälleenmyyjät, myyjäiset, nettikauppa.	Tukee jälleenmyyjien liiketoimintaa, helpottaa kuluttajien mahdolli-	Nettikaupasta ostaessa kuluttajan ei tarvitse ei	Nettikauppa tarjoaa mahdollisuuden kansain-

		suutta löytää tuote.	käyttää omaa autoa saadakseen tuotteen. Toisaalta tuotteen toimittaminen kuluttajalle aiheuttaa ympäristökustannuksia hiukan.	väliseen myyntiin suhteellisen pienillä kustannuksilla. Jälleenmyyjien kautta tavoitetaan niitä asiakkaita, joita netin kautta ei tavoiteta. Jälleenmyynti myös lisää tuotteiden tunnettavuutta.
PRICE				
Does the price reflect true costs (have the company's additional ecological expenditures and/or social efforts been considered)?	Kyllä. Materiaalikustannukset ovat pienet, valmistuskustannukset määrittävät pääosin tuotteen hinnan.	Suomessa tekeminen on kallista, ja iso osa tuotteen hinnasta menee yrittäjän toimeentuloon ja yrityksen pyörittämiseen liittyviin kustannuksiin.	Suomessa valmistaessa ympäristö otetaan huomioon. Ei tarvitse pelätä, että esimerkiksi tuotannossa syntyvä jätevesi (syntyy esimerkiksi värjätessä) päätyisi puhdistamattomana luontoon.	Suomessa valmistaminen on kallista, mutta siitä saa myös yhden myyntivaltin.
Does the price contain a guarantee for repair or replacement and/or services related to taking the product back for disposal?	Valmistus- tai materiaali- virheestä johtuva rikkoutuminen tai yllättävä kulumisen korjataan, tai vaihdetaan uuteen tuotteeseen. Väärästä huollosta johtuva rikkoutuminen tai kulumisen takia asiakas voi palauttaa tuotteen, mutta hintaa ei tällöin korvata.		Jos tuote kuitenkin palautuu, se pyritään korjaamaan ensin. Jos korjaaminen on mahdotonta, otetaan kaikki hyödynnettävä materiaali talteen myöhempää käyttöä varten.	Tyytyväinen kuluttaja on potentiaalinen asiakas jatkossakin, sekä mahdollisesti suosittelee tuotetta tai yritystä myös muille.
What consumer stratum can afford the product?	Pääosin tuotteet ovat hintavia, mutta pyritään tarjoamaan myös pieniä, nopeasti valmistettavia tuotteita, jolloin ekologisia tuotteita olisi yhä useamman hankittavissa.	Myyntiä erityyppisissä ja eri hintatasoissa olevissa liikkeissä.	Hintava tuote ostetaan usein harkiten ja tarpeeseen. Laadukas tuote myös kestää pidempään ja pidentää uuden tuotteen hankintaväliä.	Hintavat tuotteet pienentävät mahdollisten asiakkaiden määrää. Toisaalta hyvästä ja laadukkaasta tuotteesta mieluummin ollaan valmiita myös maksamaan.

Is sustainable consumption promoted by the product's price policy? e.g. prevent over-consumption, reflection of product value and	Tuotteet ovat hintavia massamuotiin verrattuna. Hintavampaa tuotetta ostaessa yleisesti harkitaan huolellisemmin, jolloin heräteostoksilta ja tätä kautta virheostoilta vältytään.			
PROMOTION Communication				
Do sellers know and understand the product's (sustainable) ecological and social features (provided these are available) and are they in a position / capable of conveying this information to the consumer?	Kerron jälleenmyyjille tuotteiden alkuperästä, ja yrityksestä, sekä nettisivuilta löytyvät samat tiedot.			
How (and by what means/through which channels) are the product's features communicated to the client?	Jälleenmyyjät kertovat tuotteesta asiakkaalle. Tuotteen riippulapussa kerrotaan tuotteesta, sekä nettisivuilta löytyvät vähintään samat tiedot. Katalogissa tuotekuvien lisäksi kollaasi, josta käy ilmi minkälaista materiaalia mallistossa on käytetty.			
How (and by what means/through which channels) are the product's features communicated to the relevant stakeholders (e.g. suppliers, wholesalers)?		Esimerkiksi yrityksen katalogin, ja materiaalikollaasien avulla, voin selventää materiaalin tarjoajalle, millaista materiaalia tarvitsen, jolloin he voisivat kerätä sitä syrjään, ja työskentely nopeutuisi ja varastointitarve vähenisi.		
What does the product say about the company's values?	Toivon, että asiakas tuntee tuotteen uudelleenlaisiksi, yllättäväksi, mielenkiintoiseksi ja kauniiksi. Asiakas mahdollisesti innostuu tai yllättyy kuullessaan tuotteesta ja sen materiaalin alkuperästä. Materiaalin alkuperä luo tuotteelle omanlaista tarinallisuutta, mikä myös saattaa lisätä tuotteen haluttavuutta.			
Can the product's ecological and/or social features serve as prompts in advertising and promotion?	Ekologisuus ja eettisyys ovat yksiä yrityksen tärkeimmistä arvoista, jolloin ne myös näkyvät sekä tuotteissa että muussa yrityksen toiminnassa.			
Is information about the product's quality, usage, maintenance, disposal or repair publicised?	Kyllä, esimerkiksi katalogissa, ja tuotekuvissa pyritään esittelemään tuotteen käyttöä. Hoito-ohjeet tulevat jokaisen tuotteen mukana	Tuotteista löytyy tietoa yrityksen nettisivuilta. Lisäksi nettisivuilla pyritään kertomaan tuotteen hävittämisestä, kierrättämisestä, sekä korjaamisesta/korjauttamisesta.		
What thoughts or feeling should consumers connect with the product?	Mielenkiintoinen, esteettinen, erilainen, toimiva ja muunneltava.	Vaate, johon voi ihastua uudestaan ja uudestaan. Haluan tarjota kuluttajille tuotteita jotka ovat monikäyttöisiä ja yhdisteltäviä ja vaa-	Kierrätysmateriaalit nostavat tuotteen arvoa, ja kannustavat ostamaan jatkossa myös muita eko-	Hinta, laatu ja esteettisyys kohtaavat, asiakas tuntee tuotteen olevan hintansa arvoinen.

LIITE 1

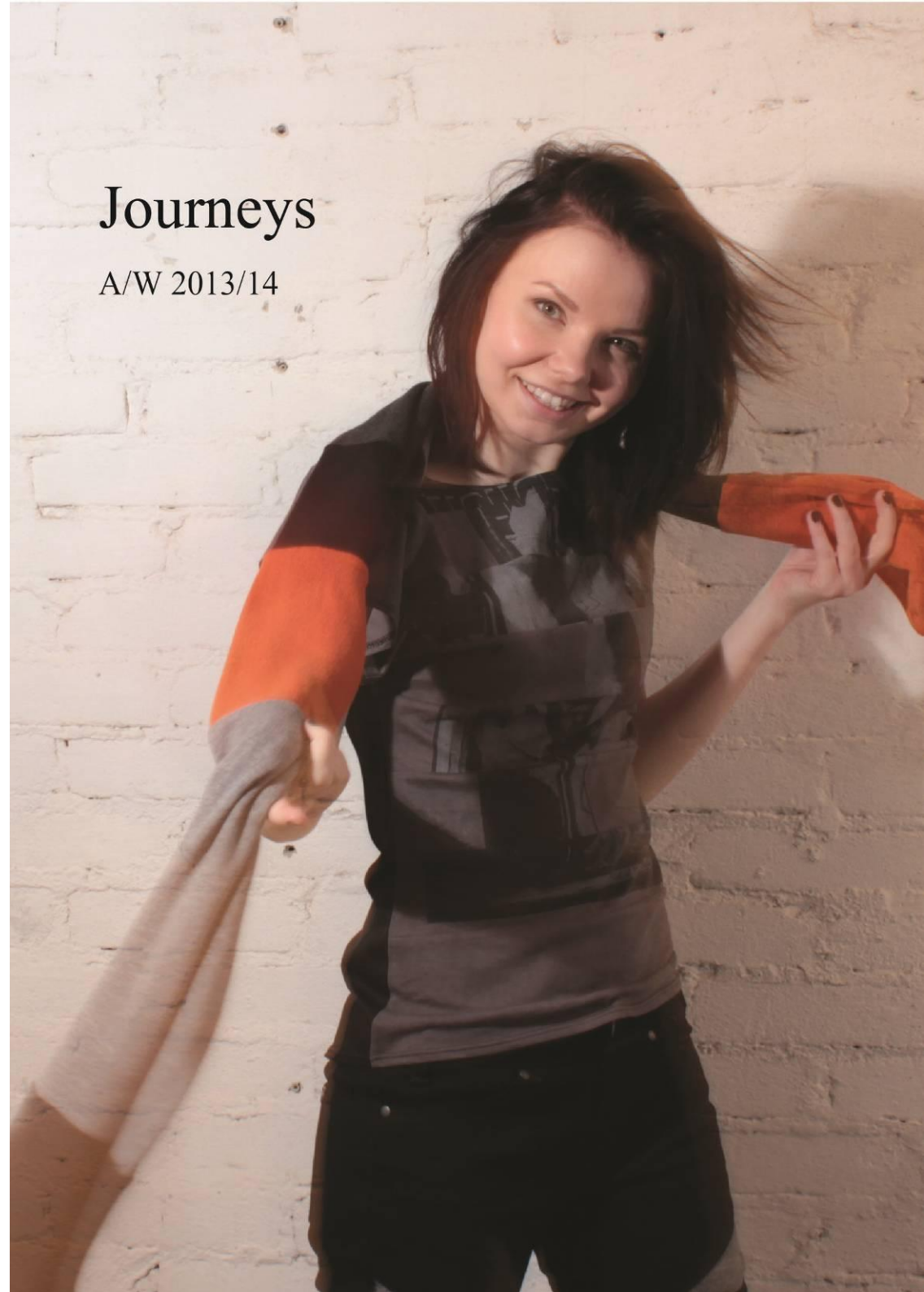
		<p>te vaikuttaa aivan uudelta eritavalla puettuna tai käytettynä. Tuotteesta ei halua luopua ennenkuin se on aivan loppuunkäytetty.</p>	<p>logisia tuotteita.</p>	
<p>What external seals or marks (association-, certification-, test-, approval- or quality marks) could label/identify the product?</p>		<p>Esimerkiksi Joutsenmerkki, Global Recycling Standard, tai muu eko-sertifikaatti voisivat auttaa vastuullisen yrityskuvan luomisessa, sekä viestiä kuluttajalle tuotteen ekologisuudesta.</p>		

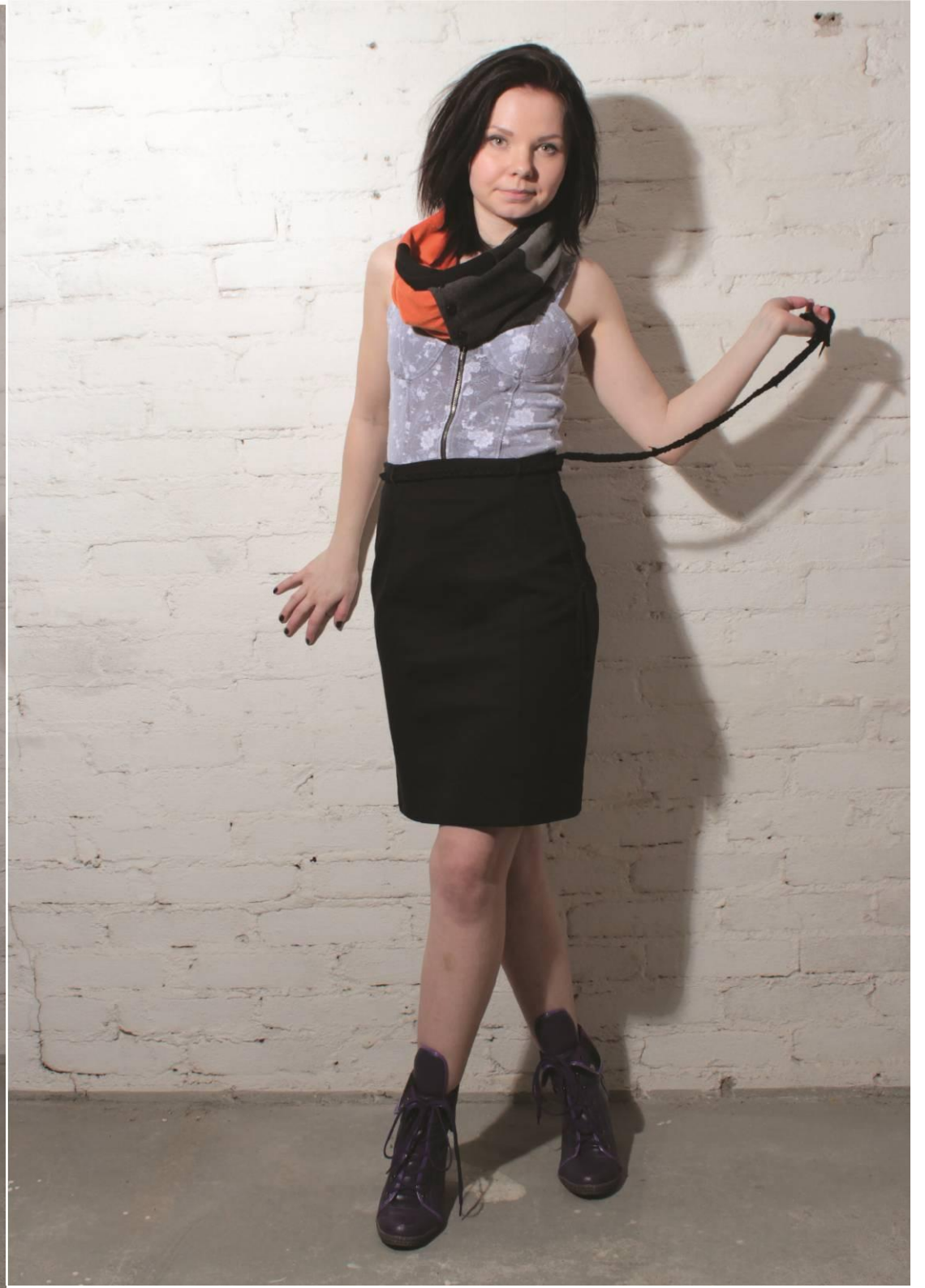
LIITE 2

Mallistokatalogi

Journeys

A/W 2013/14

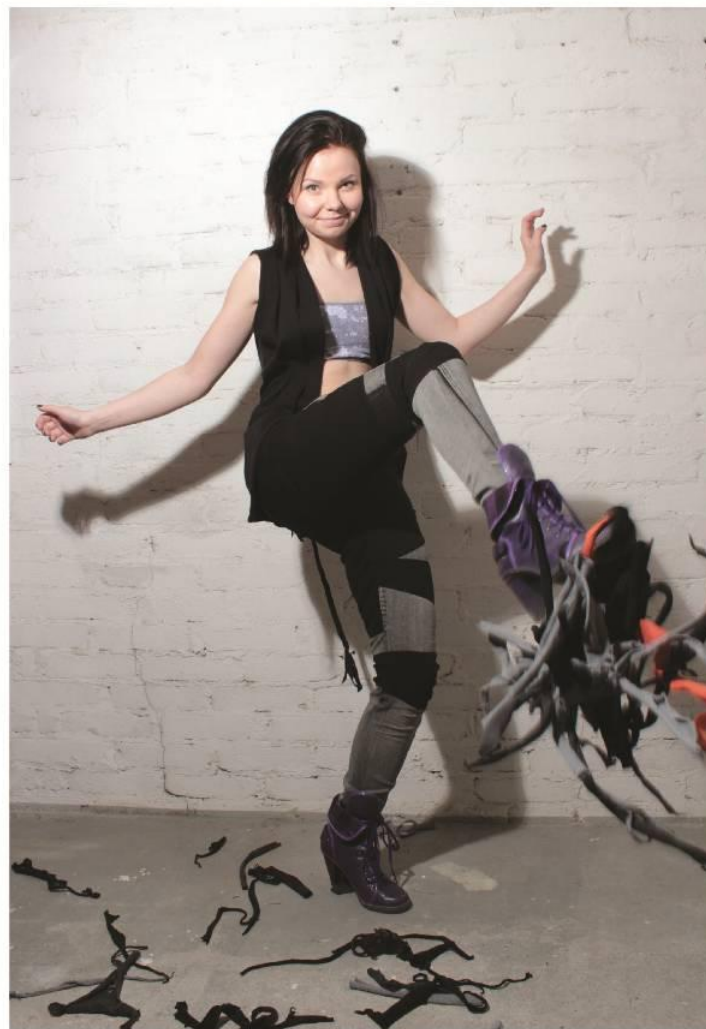

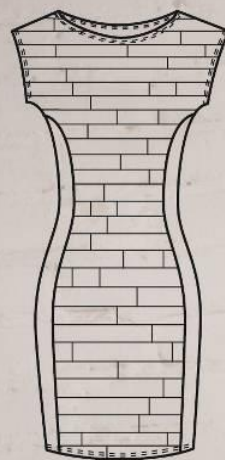

Tiles dress

Lace bandeau

Corset top

Braids skirt

Vesty

Tiles t-shirt

Blocks jeans

Puzzle scarf

Braids necklace

Puzzle knitsweater

Looped tights

A woman with dark hair is posing against a white brick wall. She is wearing a black dress with a grey horizontal stripe across the chest and a grey band at the waist. She is also wearing black high-heeled shoes with laces. Her hands are raised and touching the wall, and she is looking back over her shoulder.

Contact:

Essi Aksila

+358 44 262 3832

essi.aksila@gmail.com

Photos: Tytti Vähäsarja

Model: Tuulia Sirviö

LIITE 3

Kuvat showstopper-asusta

